

Gewasbescherming

De nieuwe routekaart wil biocontrole-oplossingen toegankelijker maken. ▶ P. 10

Groenteteelt

Nieuw democentrum Hortivec opende zijn deuren in Sint-Katelijne-Waver ▶ P. 11

Wouter Wytynck:

“De varkenssector kijkt naar Europa om zijn beloften waar te maken.” ▶ P. 7

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Kevin Louette ▶ P. 48

“Vleesveehouder moet management baseren op data”

WIL JE DAN GEEN KORTINGEN
OF VOORDELEN?

WE GAAN PAS UIT DE
WEG ALS JE LID WORDT.

Wil jij besparen op producten en diensten?

Lid zijn maakt het verschil in je portemonnee!

Dankzij de samenwerking met aanbieders van diverse producten en diensten verdien je als lid meteen de prijs van je lidmaatschap terug. Dat gaat van voordeeltarieven op bijzondere producten en diensten tot het advies van diverse partners. Surf regelmatig naar onze website en neem een kijkje op het ledenportaal. Hier vind je een overzicht van alle actuele acties en voordelen.

Ontdek alle info op www.boerenbond.be/ledenvoordelen

**BOEREN
BOND**

biedt
ledenvoordelen

- Van de week**
- 5 De economische impact van de Chinese handelstarieven
- Actualiteiten**
- 8 Europa
- 9 Den Boogerd wint BioVLAM
- 10 Boerenbond wil verplichte vaccinatie blauwtong
- 11 Democentrum Hortivec opent
- 12 Extra infosessie e-facturatie
- Sociale zaken**
- 13 Kan een seizoenarbeider een vorming volgen?
- De markt**
- 14 Commentaar bij de prijzen van vleesvee, groenten en fruit
- Dossier**
- 16 Ferm-katern
- Vorming**
- 28 Vijf themadagen vol kennis en demonstraties
- Teelttechniek**
- 30 Herfstbestrijding van ziekten in groentegewassen
- Mechanisatie**
- 34 Demo gerobotiseerde onkruidbeheersing op Werktuigendagen
- 36 Voedermengwagens vergeleken
- Ledenvoordeel**
- 38 Laat de zon stralen met Linea Trovata
- Regio**
- 39 Agenda
- 40 Nieuws uit de provincie
- 50 Dagboek
- Boer in de kijker**
- 48 Kevin Louette uit Gingelom

© COVERFOTO: MARCO MERTENS

16

© TJOVEN BOUCHER

Ferm viert op 15 oktober Dag van de Boerin

Jij bent een kanjer! Dat is de slogan waarmee Ferm op 15 oktober de Dag van de Boerin viert. Maak kennis met enkele kanjers in de Ferm-katern.

34

© TOM DE WANCHELE

Werktuigendagen

De toekomst van onkruidbestrijding combineert traditionele kennis en mechanische oplossingen met high-tech innovatie.

24

Aangekondigde inspectiecampagne arbeidsveiligheid

De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) voert momenteel een inspectiecampagne rond arbeidsveiligheid in de groene sectoren.

“Grijp de kans om nieuwe technieken in de praktijk te zien op vijf themadagen.”

Laurens Vandelanoot,
Onderzoekskoördinator,
Ondernemen & Innovatie ▶ P. 28

“Uit de welbevindingsenquête van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij blijkt dat de helft van de landbouwers fysieke stressklachten ervaart.”

Symptoombestrijding

Nog tot vrijdag staat deze week in het teken van geestelijke gezondheid. Een bijzonder belangrijk thema, dat heel het jaar door de nodige aandacht verdient en waar we met Boerenbond sterk op inzetten. Uit de welbevindingsenquête van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij blijkt dat de helft van de landbouwers fysieke stressklachten ervaart. Een op drie kampt met somberheid, prikkelbaarheid of een verstoorde werk-privébalans. Een op tien worstelt met burn-out, depressie of angstaanvallen. Dat zijn harde cijfers, waar we niet van kunnen weggijken.

Ook het Vlaams Parlement neemt deze problematiek ter harte en toont initiatief. Vanuit de meerderheidspartijen kwam de voorbije week een resolutie met dertien aanbevelingen gericht op het versterken van het welzijn van landbouwers. Men wil onder meer de

reguliere hulpverlening rond welzijn toegankelijker maken, duidelijker informeren over veranderende regelgeving en in het beleid extra aandacht hebben voor het welzijn van kwetsbare groepen, zoals jonge landbouwers en landbouwers op rust.

Dat is allemaal bijzonder nobel – alle hulp en ondersteuning zijn welkom – maar het blijft wel curatief. De symptomen worden aangepakt, maar niet altijd de oorzaak.

Zorgeloos kunnen ondernemen is een utopie, maar de onzekerheden waar de landbouwsector vandaag mee te kampen krijgt zijn gigantisch. Dat weegt mentaal zwaar door. Als het beleid écht het verschil wil maken voor onze land- en tuinbouwers, moet men niet alleen de problemen benoemen maar ook de oorzaken aanpakken en werk maken van oplossingen. Dat betekent snellere en meer rechtszekere vergunningsprocedures, minder papierwerk en een realistische aanpak van het stikstofdecreet, de natuurherstelwet en de ontbossingswet.

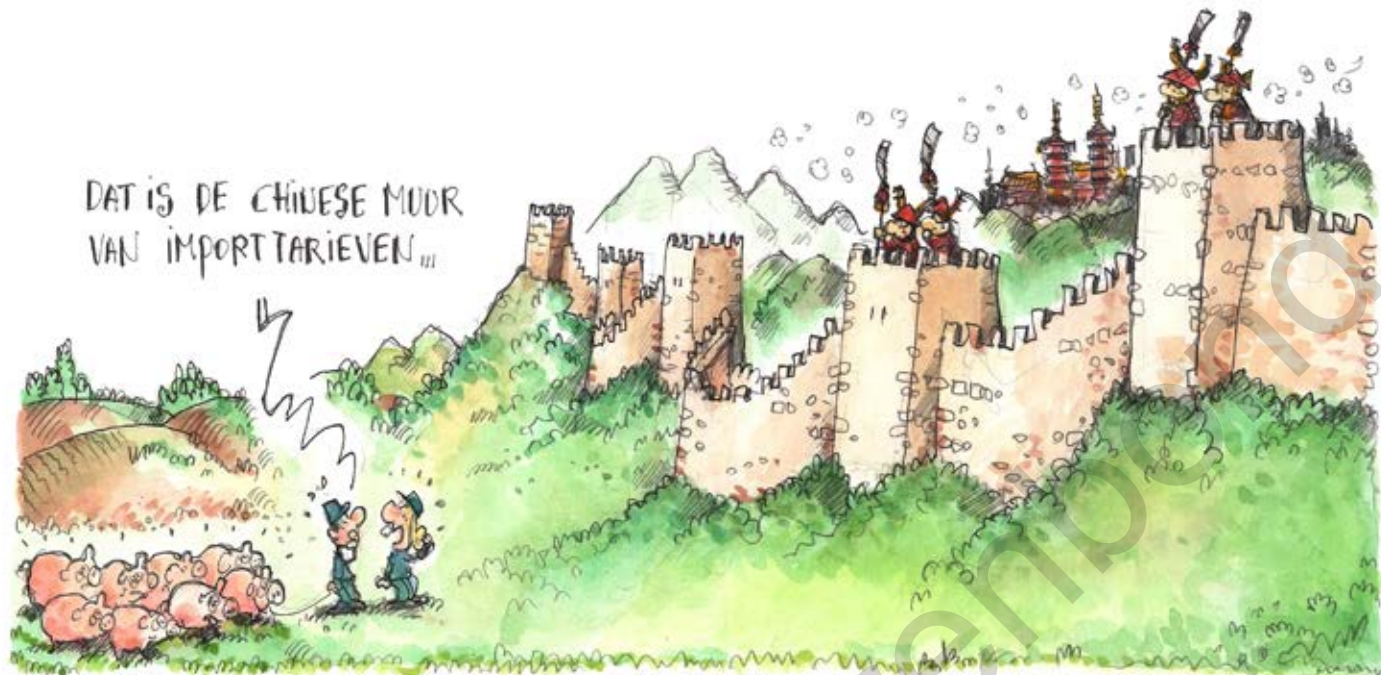
Daarvoor werd een eerste stap gezet. Een expertencommissie lanceerde een advies voor de Vlaamse regering om vaart te krijgen in de Vlaamse vergunningverlening. Dat stemt zeer hoopvol, er zit zeker ‘eten en drinken’ in het advies, maar we wachten de praktijktoets af alvorens al te applaudisseren.

Ik vestig afsluitend ook graag nog eens de aandacht op de vraag van Groene Kring om een ‘jongeboerentoets’ in te voeren. Scoort het beleid positief op de instroom, het inkomen en het mentaal welzijn van jonge boeren, maar ook op het ondernemersvertrouwen op lange termijn, dan heb je goed beleid. Een simpele reflex, die op termijn veel symptoombestrijding kan voorkomen.

Zorgeloos kunnen ondernemen is een utopie, maar de onzekerheden waar de landbouwsector vandaag mee te kampen krijgt zijn gigantisch.

voorzitter@boerenbond.be

De economische impact van de Chinese handelstarieven

Is de Europese varkenssector het kind van de rekening?

Sinds 10 september zijn er extra importheffingen van kracht op Europees varkensvlees dat China binnenkomt. De heffingen vloeien voort uit het antidumpingonderzoek dat China voerde naar de import van Europees varkensvlees in 2023. Dat onderzoek werd gevoerd als reactie op de hogere invoerheffingen die Europa heeft opgelegd voor elektrische auto's uit China. De economische impact op de varkenshouderij is groot. Het lijkt er dan ook op dat de varkenssector het gelag betaalt voor het Europese handelsgeschied met China.

Wouter Wytynck, adviseur Studiedienst / Illustraties: Joris Snaet

Hoogste heffing voor ons varkensvlees

De importheffingen die China oplegt variëren van 15,6 tot 62,4%, bovenop het bestaande tarief. Exporterende bedrijven die meewerkten aan het antidumpingonderzoek werden 'beloofd' met een lager tarief, terwijl de andere bedrijven het hoogste tarief opgelegd krijgen. Niettegenstaande er

in de periode waarop het anti-dumpingonderzoek betrekking heeft vanwege de importban door de Afrikaanse varkenspest geen Belgisch varkensvlees naar China kon, moeten onze exporteurs toch de hoogste heffing van 62,4% ophoesten. Dat komt de facto neer op een exportverbod. De export naar China is dan ook helemaal stilgevallen. Ons land

wordt dus onevenredig zwaar getroffen door de maatregel. Er wordt evenwel in dialoog gegaan met China om voor onze exporteurs een uitzondering te verkrijgen, maar dit zal wellicht nog even op zich laten wachten. Ondertussen moeten onze slachthuizen op zoek naar een alternatieve afzetmarkt voor de delen van het varken zoals poten, neuzen en oren, die bij ons minder in de smaak vallen, maar in China populair zijn. Het gaat op jaarbasis over ongeveer 15.000 ton. Daardoor staat de zogenaamde vierkantswaardering onder druk en dat werkt ook door op de prijs die de slachterijen aan de varkenshouder kunnen betalen.

Prijsvorming onder druk

De impact van de antidumpingheffing liet zich onmiddellijk voelen in de prijsvorming. Sinds de heffing van ▶

kracht is daalden de varkensprijzen bij ons met gemiddeld 14 cent. De prijsdaling mag niet volledig toegeschreven worden aan China, maar het was wel de zogenaamde druppel die de emmer doet overlopen. Enerzijds zien we dat de Europese varkensproductie stijgt en anderzijds loopt de Europese export naar derde landen al maanden moeizaam door de lage dollarkoers en de goedkopere varkensprijzen op de wereldmarkt. Het zijn vooral Brazilië en de VS die hiervan kunnen profiteren. Verder heeft China ook minder varkensvlees nodig. De varkensproductie in China is ook toegenomen, en wel in die mate dat de varkensprijzen er fel onder druk staan. De Chinese overheid heeft recentelijk nog varkensvlees in interventie genomen om de markt te ondersteunen. Een toenevende productie in Europa en een dalende export naar derde landen zorgt ervoor dat er meer varkensvlees op de Europese markt blijft hangen en dat maakt dat er de hele zomer wat druk stond op de varkensprijzen. Traditio-

neel is het vroege najaar ook een moeilijke periode. Een terugval in de afzet kan al snel grote gevolgen hebben voor de prijsvorming — precies wat de Chinese heffing op dit moment veroorzaakt.

Impact op de Europese markt

Interessant is wel dat de Europese markt verschillende dynamieken laat zien. In Spanje, dat het minst getroffen is door de Chinese maatregelen, zien we een minder sterke prijsval in de voorbije twee weken. Ook in Duitsland, dat door de aanwezigheid van Afrikaanse varkenspest af te rekenen heeft met een exportverbod naar meerdere derde landen, waaronder China, daalden de varkensprijzen minder snel dan bij ons. Het is wel opmerkelijk dat onze varkenshouders momenteel aankijken tegen een prijsachterstand ten opzichte van hun collega's in Duitsland die opgelopen is tot bijna 10 cent per kg geslacht. Dat is wel erg veel en het doet ons nadenken over de fitheid van onze slachthuizen. Ook de biggenmarkten ondervinden de

Sinds de heffing van kracht is daalden de varkensprijzen bij ons met gemiddeld 14 cent.

gevolgen van de Chinese importheffingen. In deze periode van het jaar verbetert de vraag naar biggen doorgaans en start de opwaartse beweging van de biggenprijzen die zich de maand nadien verder doorzet. Dat is nu niet het geval, integendeel. De forse daling van de varkensprijzen geeft het vertrouwen van de mesters op een positief saldo van de op te zetten ronde een deuk.

De onzekerheid over hoe de varkensprijzen zullen evolueren werkt met andere woorden verlamdend op de biggenmarkten. Het gevolg laat zich dan ook zien in onze noteringen die ondertussen 7 euro per big gedaald zijn. De rentabiliteit van de biggensector komt daardoor nu reeds op scherp te staan.

Wat zijn de voorspellingen?

Zoals aangegeven groeit de Europese varkensproductie met ongeveer 1,6%. Die groei situeert zich vooral in Spanje en de Oost-Europese lidstaten. Met een gelijkblijvende consumptie wil dat zeggen dat de zelfvoorzieningsgraad in Europa stijgt en dat er dus meer varkensvlees moet worden geëxporteerd naar derde landen. Voor die export kijkt men vooral naar China, dat de voorbije jaren zijn eigen productie zag toenemen en dus minder afhankelijk wordt van import. Daar waar in 2020 nog meer dan 3,3 miljoen ton Europees varkensvlees richting China ging, is dat momenteel maar 1,1 miljoen ton op jaarbasis. De export naar daar is dus op een derde teruggevallen. De Europese markt heeft dat kunnen opvangen doordat de varkensproductie, omwille van de lange crisis die tot 2022 duurde, ook in die mate is teruggevallen. Nu de Europese varkensproductie opnieuw

WEERAL VARKENSKOTELETJES?
WANNEER ETEN WE EEN
KEER IETS ANDERS?

JAAAA!
CHINEES
OF ZO!

toeneemt en China recent antidumpingmaatregelen heeft ingevoerd, zijn er voldoende signalen dat de prijsvorming de komende maanden onder druk zal staan. Het is dan ook verstandig om hier rekening mee te houden in de bedrijfsvoering.

Wat doet Europa?

Het Europees Parlement heeft onlangs unaniem de Chinese heffingen afgekeurd en wil dat de Europese Commissie maatregelen neemt tegen de invoerheffingen die China heeft ingevoerd op Europees varkensvlees. Men vraagt ook aan de Europese Commissie om de heffingen voor te leggen aan de Wereldhandelsorganisatie (WTO), om te controleren of ze wel voldoen aan de afspraken die in WTO-verband zijn gemaakt. De Europese Commissie van haar kant geeft aan de Europese varkensketen te beschermen tegen handelsmaatregelen als deze, maar concrete voorstellen of denkpluizen worden nog niet geventileerd.

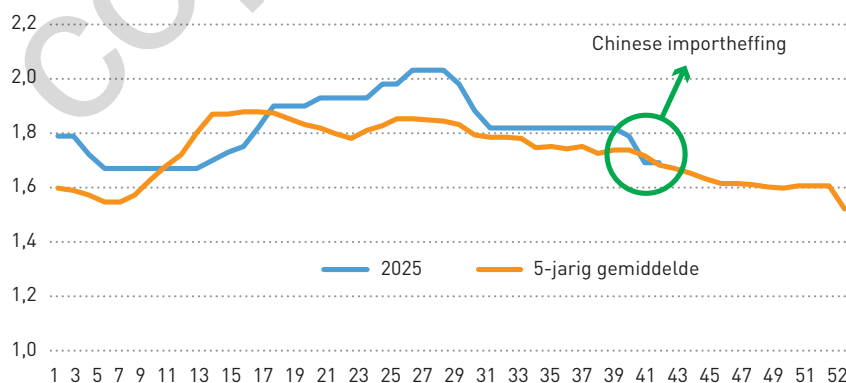
Ondertussen doet Boerenbond, samen met de actoren binnen Pork.be en Belgian Meat Office (BMO) van VLAM, er alles aan om via politieke en diplomatieke weg te komen tot een verlaging van de opgelegde heffingen en om Europa te bewegen om in actie te komen. De federatie van varkensslachthuizen (Febev) heeft hiervoor, in samenwerking met het Chinese

ministerie van Handel (Mofcom) een procedure opgestart. Er is hoop dat dit in de loop van december daadwerkelijk tot resultaat leidt.

Verder worden er extra middelen bij BMO voorzien om onafhankelijker te worden van China op het vlak van de afzet van het zogenaamde vijfde kwartier. Het is wel duidelijk dat de Chinese heffing op Europees varkensvlees een reactie is op de Europese antidumpingheffing op Chinese elektrische wagens. De economische verliezen die dat teweegbrengt voor de varkenshouderij zijn enorm, maar zoals het er nu naar uitziet dreigt de varkenssector het kind van de rekening te worden van de Europese handelspolitiek. Nochtans is de export van varkensvlees economisch erg waardevol voor de EU, en meteen is ook duidelijk waarom China zijn pijlen heeft gericht op de import van Europees varkensvlees. Het is dan ook aan Europa om de gevolgen voor de varkenssector te beperken, maar vooralsnog blijft het van die kant ooverdovend stil. ■

De onzekerheid over hoe de varkensprijzen zullen evolueren werkt verlamdend op de biggenmarkten.

BPG-notering

Wouter Wytynck

adviseur Dierlijke productie, Studiedienst
wouter.wytynck@boerenbond.be

Oplossing moet van EU komen

De hoge Chinese importheffing voor Belgisch varkensvlees komt erg ongelegen voor onze varkenssector. Het stilvallen van de export naar China zorgt ervoor dat de prijsvorming bij ons en in de gehele EU ontregeld is. De voorbije weken is de varkensprijs, en in het zog daarvan ook de biggenprijs, substantieel gedaald. Daarmee lijkt nu ook een einde te komen aan een periode van gunstige rentabiliteit. China blijft, ondanks de toegenomen zelfvoorziening, een grote afzetmarkt voor Europees varkensvlees. De verleiding is dan ook groot om alle eieren in die mand te leggen. Wanneer de export naar ginder sputtert heeft dat dan ook snel grote gevolgen voor de prijsvorming, wat nu ook het geval is. Met de importheffing dient China Europa van antwoord voor de dumpingheffingen die het had ingesteld op Chinese elektrische auto's. De export van varkensvlees naar China is in waarde erg belangrijk voor de EU en daar maken de Chinezen nu gebruik van om druk op Europa te zetten. De varkenssector kijkt dan ook naar de EU om de belofte om de varkenssector te ondersteunen, waar te maken. Het kan niet dat onze varkenshouders het gelag moeten betalen voor het Europese handelsgeschil met China.

© STEFAN DE WILDE

Europadebat in Vlaams Parlement

EUROPA Op het Groot Vlaams Europadebat 2025, voor het vierde jaar op een rij georganiseerd door het Vlaams Parlement en Vleva, konden vijf middenveldorganisaties hun bezorgdheden rond het Europese beleid en de State of the Union van Commissievoorzitster Ursula Von der Leyen delen. Zeven beleidsmakers van verschillende partijen gaven vervolgens hun reflecties. Naast Boerenbond tekenden ook Unizo, Embuild, Bond Beter Leefmilieu en Verso present. Boerenbondvoorzitter Lode Ceyskens maakte van de gelegenheid gebruik om de vergunningenproblematiek en het gebrek aan rechtszekerheid voor landbouwondernemers aan te kaarten. De Europese voedselproductie wordt als toonaangevend gezien, maar boeren ervaren dat het gevoerde beleid niet overeenkomt met hun noden in de praktijk. Ondanks Europese ambities rond duurzaamheid raakt de vergunningenknoop niet ontward. Dat is een absolute rem op de investeringszin en verdere verduurzaming van de sector.

Hij benadrukte ook dat een groot deel van de landbouwbedrijven dreigt te stoppen voor 2030, niet wegens economische redenen maar door het totaal gebrek aan rechtszekerheid. Er wordt meer in rechtszaken gesproken dan dat er wordt gezocht naar oplossingen. Bij de meeste politici was er consensus over de nood aan een rechtszeker, consistent regelgevend kader voor landbouwvergunningen. Ook de aanpak van administratieve rompslomp werd als groot werkpunt aangehaald. We kijken uit naar de daad bij het woord. ■

Gerrit Budts

Europa in 't kort

Landbouwconferentie | Boerenleiders verbreederen

Vorige week bliezen Europese boerenleiders (Copa-Cogeca) en boerenleiders uit Noord-Amerika (Canada, VS, Mexico) verzamelen in het Italiaanse Como voor hun 41ste NA-EU Agricultural Conference. Problemen van boeren aan beide kanten van de Atlantische Oceaan zijn immers dezelfde, niettegenstaande grote verschillen in landbouwstructuur en politieke context. Die problemen of, beter gezegd, uitdagingen gaan van onzekere tijden, klimaatverandering, hoge maatschappelijk eisen, hoge kosten en lage rentabiliteit, wispelturig handelsbeleid, respect in de voedingsketen tot ... gebrek aan opvolging. Generatiewisseling is een probleem! De sector vindt wereldwijd, en dus ook aan beide kanten van de Atlantische oceaan, onvoldoende jongeren om de stiel voort te zetten. Dat is mede een gevolg van het geheel aan uitdagingen. Boerenleiders kijken niet enkel naar zichzelf maar ook naar beleidsmakers om de sector aantrekkelijk te maken. Die verschillen van mening. Boeren aan beide kanten van de oceaan willen dan ook op de eerste plaats hun verhaal doen én gehoord worden door burgers en consumenten, maar vooral door beleidsmakers van hoog tot laag. "Tot in het Witte Huis", voegde Zippy Duvall, voorzitter van de American Farm Bureau Federation, de grootste Amerikaanse landbouworganisatie, eraan toe. Op de conferentie waren de oplopende (handels-) spanningen tussen beide kanten van de oceaan niet uit de lucht. Europees landbouwcommissaris Christoph Hansen legde in zijn toespraak de vinger op de zere plek. Boerenleiders gaan echter op zoek naar gemeenschappelijke grond om niettegenstaande grote verschillen in te staan voor voldoende, veilig en betaalbaar voedsel en het platteland leefbaar te houden met een veerkrachtig voedselsysteem. En, daarvoor zijn ook jongeren nodig! ■

Jacques Van Outryve, senior writer

© JACQUES VAN OUTRYVE

Boerenleiders van beide kanten van de oceaan bij het aansnijden van een Grana Padano.

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

Registreer antibioticagebruik schapen en geiten

Sinds kort biedt AB Register vzw de mogelijkheid om ook antibioticaverschaffingen bij schapen en geiten te registreren in het AB Register. Hiermee anticipeert het op de verwachte wettelijke registratielijst die vanaf 2026 van kracht wordt voor deze diersoorten. Dankzij deze uitbreiding kunnen dierenartsen én veehouders zich nu al vlot voorbereiden op de nieuwe verplichting.

Ontbossingswetgeving opnieuw met jaar uitgesteld?

De Europese Commissie roept op om de implementatie van de Europese ontbossingswetgeving of EUDR nog een jaar extra uit te stellen, tot eind 2026. De implementatie werd vorig jaar al een eerste keer uitgesteld tot eind dit jaar. Dit voorstel zal met de Raad en het Europees Parlement besproken worden, maar er is goede hoop dat het extra uitstel er zal komen.

Ook oorzaken mentaal welzijn aanpakken

In het Vlaams Parlement werd vorige week een voorstel van resolutie besproken en gestemd om het mentaal welzijn van landbouwers te versterken. Boerenbond en Groene Kring reageren tevreden en vragen om ook de oorzaken aan te pakken. We wijzen op het huidige rechtsonzeker klimaat dat weegt op het mentaal welzijn van landbouwondernemers. ■

Jo Gennez

Hoogstamboomgaard Den Boogerd wint BioVLAM-award

WEDSTRIJD BioVLAM 2025, de prijs die innovatie en duurzaamheid in de Vlaamse biolandbouw bekroont, gaat dit jaar naar Maarten Gelders van hoogstamboomgaard Den Boogerd in Zelem. Hij kreeg de award uit handen van Vlaams minister van Landbouw, Jo Brouns.

De BioVLAM is een initiatief van de biosector in samenwerking met VLAM en zet de innovatieve kracht van de Vlaamse biolandbouw in de kijker. Er waren vijf genomineerde bedrijven, waaruit een vakjury de winnaar selecteerde. Dat waren Brothway (Michelbeke), VOF Den Boogerd (Zelem), GR'EAT Moments (Kortenberg), Het Land van Melk en Honing (Diksmuide) en Het Polderveld (Knokke-Heist).

Innovatie en duurzaamheid

Hoogstamboomgaard Den Boogerd wist zowel de vakjury als het publiek het meest te overtuigen met hun sterk economisch inzicht en vooruitstrevende visie op agroforestry. Maarten Gelders en Nia Ponsaerts ontvingen een stijlvol uithangbord als trofee en mogen zich gedurende één jaar ambassadeur van de biosector voor VLAM noemen. Bovendien krijgen ze een videoreportage op www.alles-overbio.be en kunnen ze de BioVLAM inzetten in hun communicatie naar klanten en leveranciers.

Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns benadrukt het belang van het

initiatief en van de laureaat. "Met de BioVLAM zetten we ondernemerschap in de kijker dat innovatie en duurzaamheid combineert. Den Boogerd toont hoe passie en inzet kunnen bijdragen aan de biodiversiteit in Vlaanderen. Dit kan inspirerend zijn voor gangbare bedrijven die een omschakeling overwegen om bio verder te laten groeien in Vlaanderen." ■

Guy Vandepoel, lid Hoofdbestuur

Wat doet Den Boogerd?

Biobedrijf Den Boogerd in Zelem is gespecialiseerd in het aanplanten, beheren en uitbaten van authentieke hoogstamboomgaarden. Dat gebeurt met een traditionele aanpak en focus op biodiversiteit.

"We combineren onze eigen boomgaarden met boomgaarden in beheer. Dankzij ons beheer valoriseren we deze boomgaarden weer en verhogen we ook de opbrengst ervan", zegt Nia Ponsaerts. "Daarnaast hebben we nieuwe resistente fruitrassen aangeplant die een uniek aanbod aan smaken bieden aan onze klanten. Kortom, ik denk dat wij het potentieel van hoogstam weer volop zien!" Momenteel beheren ze maar liefst 41 plantages, of 30 ha in totaal. "We hebben ongeveer 12 hectare in eigendom, en de rest zijn beheerscontracten in de buurt", aldus Maarten Gelders.

Boerenbond wil verplichte vaccinatie tegen blauwtong

DIERENGEZONDHEID Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) meldde eind september dat voor het eerst sinds 2023 gevallen van blauwtong serotype 8 zijn vastgesteld in België. Dankzij de geslaagde vaccinatiecampagne in ons land kan het virus nu weinig schade veroorzaken. Gevaccineerde dieren worden niet ziek of hebben milde symptomen. Boerenbond pleit daarom ook in 2026 voor een verplichte vaccinatie tegen blauwtong, voor professionelen en hobbyhouders.

Vorig jaar heeft blauwtong serotype 3 zeer lelijk huisgehouden in ons land en diepe sporen nagelaten in de rundvee- en schapenhouderij. Er was sprake van tienduizenden dode schapen en runderen, maar nu pas wordt stilaan duidelijk wat de vervolgschade is. In de eerste helft van 2025 waren er volgens DGZ en Sanitel 13% minder kalvingen in Vlaanderen ten opzichte van 2024.

“De beslissing om de vaccinatie dit jaar verplicht te maken was dan ook terecht”, zegt Boerenbondvoorzitter Lode Ceysens. “De dierenartsen en veehouders zijn massaal aan de slag gegaan: de vaccinatiegraad van de dieren benadert 100%. Dat heeft ons zeer grote schade bespaard. In Frankrijk, waar vaccinatie niet verplicht is, zijn duizenden besmettingen vastgesteld. Daarom vragen we ook een verplichte vaccinatie tegen blauwtong serotype 3 en 8 in 2026, met behoud van de ondersteuning.” Boerenbond wil hier snel duidelijkheid over. Door vaccinatie verplicht te maken is er een gegarandeerde afzet van vaccins, maar fabrikanten moeten wel tijdig voldoende vaccindoses kunnen produceren en leveren. Dat is essentieel om de vaccinaties tijdig te starten. Idealiter worden de combinatievaccins - één vaccin voor serotype 3 en 8 samen - versneld vergund. ■

Gerrit Budts

© SHUTTERSTOCK.COM

Boeren en biocontrolesector bundelen krachten voor duurzame landbouw

DUURZAAMHEID International Biocontrol Manufacturers Association (IBMA) en Copa-Cogeca presenteerden vorige week hun derde gezamenlijke routekaart voor duurzame gewasbescherming in de Europese Unie. De routekaart schetst concrete stappen om biocontrole-oplossingen, natuurlijke en milieuvriendelijke alternatieven voor chemische bestrijdingsmiddelen, toegankelijker te maken voor Europese boeren.

Momenteel kan het tot tien jaar duren voordat een biocontrolemiddel op de markt komt, wat innovatie en toepassing vertraagt.

Vanuit Boerenbond staan wij volledig achter de uitgangspunten van deze routekaart. Via onze actieve betrokkenheid binnen Copa helpen wij dit Europese lobbytraject vorm te geven. Het is van cruciaal belang dat boeren in heel Europa toegang krijgen tot veilige, doeltreffende en duurzame gewasbeschermingsmiddelen.

De gepresenteerde roadmap bevat vijf kernacties:

- Een geharmoniseerde EU-definitie van biocontrolemiddelen;
- Versnelling van goedkeuringsprocedures;

- Betere EU-brede erkenning;
- Investeren in kennis en capaciteit;
- Financiële stimulansen voor toepassing op het veld.

De bijeenkomst bracht vertegenwoordigers samen uit de sector, wetenschap en landbouwpraktijk. Allen benadrukten ze het belang van toegankelijke, veilige en effectieve alternatieven voor chemische pesticiden. “Biocontrole moet deel uitmaken van een brede toolbox voor onze boeren. Door het autorisatieproces te versnellen, regels – vooral voor kmo’s – te vereenvoudigen, en investeringen in Europa te stimuleren, kunnen we het concurrentievermogen, de veerkracht en de duurzaamheid van de Europese landbouw versterken en boeren de innovatieve oplossingen bieden die ze nodig hebben om de vele uitdagingen van vandaag aan te gaan”, aldus Europarlementslid Benoît Cassart (Renew Europe).

Met deze routekaart willen IBMA en Copa-Cogeca de transitie naar een duurzamer Europees landbouwmodel versnellen - een ambitie die wij actief mee ondersteunen en uitdragen binnen de Europese besluitvorming. ■

Bron: Copa-Cogeca

Democentrum Hortivec opent deuren in Sint-Katelijne-Waver

© LIESBET CORTHOUT

ONDERZOEK Vorige week opende het Proefstation voor de Groenteteelt in Sint-Katelijne-Waver de deuren van Hortivec. Hortivec staat voor Horticulture Vegetable Skills and Experience Centre en moet een demonstratie-, ontmoetings- en ervaringscentrum worden voor innovatieve tuinbouw. Vlaams minister van Landbouw Jo Brouns en Jinnih Beels, gedeputeerde van Landbouw bij de provincie Antwerpen, kregen als eersten een rondleiding langs diverse demoafdelingen en demovelden. “Onze land- en tuinbouwsector is vandaag al een koploper in innovatie. Maar voor land- en tuinbouwers is het vaak nog onvoldoende duidelijk of die nieuwe technieken ook werkbaar zijn in hun bedrijf.

Precies daarom is een centrum als Hortivec zo belangrijk. Hier kunnen telers in één oogopslag tal van innovaties aan het werk zien, en krijgen bedrijfsleiders de kans om opleidingen te volgen om er op de juiste manier mee aan de slag te gaan. Een plek waar de teler van vandaag en morgen de technologieën van de toekomst ontdekt en eigen maakt, zal in de komende jaren alleen maar aan belang winnen”, aldus de minister.

Kennis implementeren in de praktijk

De vraag van de telers is volgens directeur van het Proefstation Els Berckmoes eenvoudig: “Het maakt niet uit hoe je het doet, maar zorg ervoor dat wij op tijd kennis en

inzichten hebben, en dat we die kunnen implementeren, zodat we gezonde en kwalitatieve groenten kunnen telen. Want aan het einde van de rit is dat het belangrijkste. Op die vraag willen wij inspelen met Hortivec. Tot nu toe werkten we vooral via projecten, maar het binnenhalen van project-subsidies wordt er niet makkelijker op. Met de steun van EFRO en Vlaio hebben we nu kunnen investeren in Hortivec. Het centrum bestaat uit drie pijlers: een demonstratiecentrum, een opleidingscentrum en een ontmoetingscentrum. Het gaat over demonstreren, bijleren en de stap zetten naar het implementeren in de praktijk.” ■

Liesbet Corthout

LEDEN-VOORDEEL

intellisol

BARST VAN ENERGIE

OFFICIËLE PARTNER BOERENBOND

Maximaliseer uw energierendement met onze efficiënte bedrijfsbatterijen!

PROFITEER NU VAN DE VLIF-STEUN

Maastrichtersteenweg 163, Maaseik | T. 089 355 300 | info@intellisol.be | www.intellisol.be

WARMTEPOMPEN	
GEOTHERMIE	
VLOERVERWARMING	
ZONNEPANELEN	
SMARTPORTS	
VENTILATIE	
AIRCO	
ZWEMBADWARMTEPOMPEN	
LAADPALEN	
BATTERIJSYSTEMEN	
LED-VERLICHTING	

Extra infosessie verplichte e-facturatie

VORMING Vanaf 1 januari 2026 wordt e-facturatie (e-invoicing) verplicht voor alle btw-plichtige Belgische bedrijven die factureren aan andere bedrijven (B2B-transacties). Dit betekent dat je gestructureerde elektronische facturen moet versturen en ontvangen, wat niet langer kan via een PDF in e-mail of een ander niet-gestructureerd formaat. Deze verplichting vloeit voort uit de Europese richtlijnen en is bedoeld om de administratieve efficiëntie te verhogen.

Heb je alle vorige infosessies gemist? Wil je toch de basisinfo meekrijgen? Geen nood. Je kan nu inschrijven voor een extra infomoment op donderdag 23 oktober om 13.30 uur in het provinciaal Boerenbondkantoor in Geel (Maal 1). Deze vorming is gratis maar inschrijven is vereist. Dit kan via www.boerenbond.be/opleidingen. ■

Sandra Werix, dienstbetoonconsulent

i 016 28 61 61 of advies@boerenbond.be

Vanaf 1 januari 2026 wordt e-facturatie verplicht voor Belgische B2B-transacties.

Stel je kandidatuur voor de algemene vergadering van DGZ

VEEHOUDERIJ Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ-Vlaanderen) is een vereniging waarvan de effectieve leden uitsluitend veehouders zijn. Het bestuursorgaan van DGZ doet een oproep naar alle actieve veehouders die niet ouder zijn dan 67 jaar en veehouder zijn met een landbouwactiviteit in hoofdberoep, om zich kandidaat te stellen voor de volgende onderstaande open mandaten:

- Sector herkauwers regio West (Oost- en West-Vlaanderen): één open mandaat (opvolging Kris Vanderyse);
- Sector varkens regio West (Oost- en West-Vlaanderen): één open mandaat (opvolging Rik Claeys).

Je kunt dit doen door vóór woensdag 3 december een brief te sturen naar DGZ-Vlaanderen, Industrielaan 29, 8820 Torhout – ter attentie van de voorzitter. Je kan je kandidatuur ook mailen naar MA@dgz.be.

Vermeld in je brief de volgende gegevens:

- dat je je kandidaat wil stellen als effectief lid van de algemene vergadering van DGZ;
- het mandaat waarvoor je je kandidaat stelt bijvoorbeeld sector herkauwers regio West;
- jouw adres, telefoon- en/of gsm-nummer, mailadres en geboortedatum.

Een voorbeeldbrief en een opsomming van wat er in je kandidaatsstelling moet staan, vind je op www.dgz.be/brief-kandidatuur-av-dgz. De verkiezing zelf vindt plaats op 18 december.

i Met vragen kan je terecht bij Pieter Obin, voorzitter van DGZ, via pieter.obin@dgz.be of op het secretariaat van DGZ via MA@dgz.be. ■

Bron: persbericht DGZ

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Kan een seizoenwerknemer een vorming volgen?

In de groene sectoren kunnen vaste werknemers een cursus volgen die georganiseerd wordt door EduPlus, onze vormingsstructuur in Vlaanderen. Er worden heel wat vormingen ingepland. Elke werkgever, maar ook iedere werknemer, heeft in de maand september de brochure ontvangen met de opleidingen die opgenomen zijn in het collectieve aanbod. Het is ook mogelijk om een individuele aanvraag in te dienen bij EduPlus. Wanneer een vaste werknemer een cursus volgt, betaalt de werkgever het loon door. De cursus vindt immers plaats tijdens de werkuren. De kost van lesgever, de catering en vormingskost wordt volledig ten laste genomen door EduPlus. Na afloop van de vorming wordt de volledige loonkost (loon + RSZ) aan de werkgever terugbetaald. Als werkgever moet je dus niets zelf ten laste nemen. In de land- en tuinbouw is er nog marge voor bijkomende opleidingen.

Ook voor seizoenpersoneel

In de afgelopen periode werd geregeld de vraag gesteld of seizoenwerknemers ook kunnen aansluiten bij een of andere vorming. Tot voor kort was dit niet mogelijk. Op 14 februari is er in het paritair comité een akkoord bereikt om dit ook voor de tuinbouw te voorzien. De afspraken gelden tot eind 2026. Nadien zal het geëvalueerd worden. Vanaf dit voorjaar kunnen seizoenwerknemers ook deelnemen aan alle geplande opleidingen. Werkgevers kunnen ook een individuele aanvraag indienen waarbij een opleiding plaatsvindt in de onderneming zelf met een externe lesgever. Alle opleidingen komen in aanmerking, maar het is wel de bedoeling om tijdens het proefproject de focus te leggen op vormingen inzake veilig werken, het voorkomen van ongevallen én op cursussen die de gezondheid van de seizoenwerknemers ten goede komen.

EduPlus heeft deze verruiming van het opleidingsaanbod al bekendgemaakt bij de werkgevers. Vaste werknemers zullen evenwel, bij een tekort aan plaatsen, voorrang krijgen. Het is trouwens sinds vorig jaar ook reeds mogelijk dat bedienden aansluiten bij een cursus. Wij hebben de bedienden toegevoegd aan het paritair comité voor de Landbouw en Tuinbouw. Ook voor bedienden wordt de loonkost volledig terugbetaald. ■

Hoe verloopt dit concreet?

De dag waarop een seizoenwerknemer een cursus volgt, wordt beschouwd als een gepresteerde dag. Er moet dus voor deze dag loon betaald worden en een Dimona-aangifte gebeuren. De cursus moet ten minste een halve dag omvatten of een veelvoud van halve dagen. De vorming moet gegeven worden in het Nederlands. Wanneer er een tolk moet worden voorzien, is dit ten laste van de werkgever. De kosten van de cursus en de lesgever worden betaald door EduPlus. Er is ook een terugbetaling van de loonkost a rato van 40% van het brutoloon dat betaald is tijdens de vorming. Wanneer dezelfde seizoenwerknemer het jaar nadien opnieuw wordt ingeschreven voor een cursus zal 60% van het loon terugbetaald worden. Op die manier wordt ook het jaar na jaar werken met dezelfde seizoenwerknemers beloond. Het is belangrijk dat ook seizoenpersoneel vanaf dit jaar een vorming kan volgen. Dit kan voor een aantal bedrijven nuttig zijn.

Via www.boerenbond.be/vraaghetanchris beantwoordt Chris Botterman nog andere vragen rond sociale zaken of kan je zelf een vraag stellen.

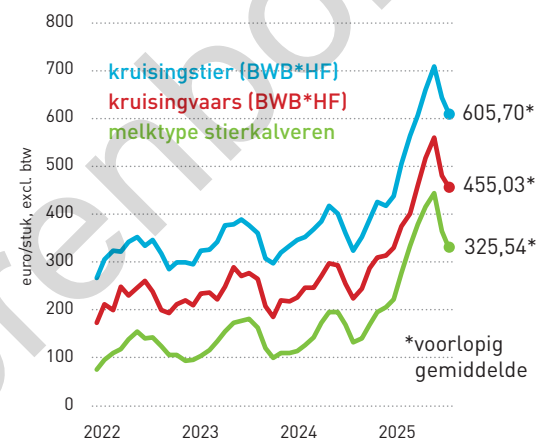
Rundvee | Vleesveeprijzen stabiliseren, kalverprijzen onder druk

De prijzen van de melktype kalveren staan wat onder druk. De prijs van zwartbonte stierkalveren schommelt rond 300 à 325 euro voor de betere kalveren. Dit is een daling met een 15-tal euro. De prijs van kruisingstierkalveren schommelt rond 600 à 650 euro, die van kruisingvaarsen schommelt tussen 400 en

475 euro en de prijzen van dikbilkalveren blijven op peil en schommelen rond 1450 à 1500 euro, met uitschieters tot 1600 euro voor de betere kalveren. De prijzen van dikbilstieren stabiliseren terug. Ze variëren rond 5,70-6,10 euro/kg levend of 9,15 à 9,50 euro/kg

Prijzen nuchtere kalveren Boerenbond

Fruit en groenten | Pompoen meer in de kijker

Oktober is gestart en brengt de herfstsefeer in het land. Met het oog op Halloween zijn pompoenen een gegeerd product. Tot nu toe is de prijsvorming van pompoen correct. Voor de Hokkaido's ligt de prijs op 0,50-0,60 euro/kg. De prijs van de Butternutpompoen ligt ook rond 0,60 euro/kg. Voor de Halloweenpompoen is de prijs voor de grote maten 0,60 euro/kg, voor de

kleinere maten is dat 0,40 euro/kg. Sla en paprika blijven het moeilijk hebben. Bij sla is de vraag zwak, de producties zijn goed. De prijzen liggen rond 0,15-0,20 euro/stuk. De alternatieven zijn iets beter, maar ook niet goed. De prijzen schommelen hier rond 0,30-0,35 euro/stuk. Paprika's hebben het al lange tijd moeilijk. De prijs van rode paprika is 0,40-0,50 euro/kg, voor gele paprika is dat 0,60 euro/kg. Voor groene paprika is de prijs 1,20-1,30 euro/kg. De productie in het Zuiden begint meer op gang te komen. Dit heeft effect op de prijs van tomaten (0,75-0,90 euro/kg). Bij komkommer is de prijs de laatste tijd ook gedaald, naar 0,25-0,30 euro/stuk. Aubergine kent een correcte prijs (1,25-1,30

euro/stuk). De productie van courgette mindert, de prijs ligt rond 0,30 euro/stuk. Witloof blijft dramatisch met een prijs rond 0,70 euro/kg. Bloemkool kent een piek in de productie, er blijft veel volume komen. De prijs ligt rond 0,80 euro/kg. Prei schommelt tussen 0,70 en 0,80 euro/kg. De oogst van handgeschoonde spruiten is gestart met een prijs van 2,30-3 euro/kg. Het aanbod savooikolen is niet zo groot. De prijs ligt rond 1,20-1,30 euro/stuk. De prijs van wittekool schommelt rond 0,40 euro/stuk en rodekool rond 0,45 euro/stuk. Bij hardfruit loopt het seizoen. De prijs van Conference voor klasse 1 maat 45-60 varieert tussen 0,20 euro/kg en 0,69 euro/kg; maat 65-75 varieert tussen 0,76 en 0,90

geslacht, met uitschieters naar boven voor de beste stieren. Ook de prijzen van dikbilkoeien zijn vrij stabiel. De prijzen schommelen rond 5,30 à 6,20 euro/kg levend of 8,40 à 9,30 euro/kg geslacht voor de betere koeien. Tot slot zijn de prijzen van reforme melkkoeien ook terug aangetrokken. De prijs voor een P2-type reforme melkkoe schom-melt rond 5,75 euro/kg geslacht, deze voor een O3-type melkkoe zit op 6,36 euro/kg geslacht. De prijzen van de zwaardere koeien (U-types) stabilise-ren rond 7,50 euro/kg. ■

euro/kg. Voor appel ligt de prijs rond 0,80 euro/kg met hoge producties. De prijs van aardbeien ligt rond 3,70-4,00 euro/kg. Frambozen kennen een prijs rond 12 euro/kg en bramen rond 13 euro/kg. Pruimen kenden een moeilijk seizoen door gigantische volumes. ■

Kalveren NUKA: stationair

BVK - Stieren - Dikbil
BVK - Stieren - Witblauw
BVK - Stieren - Melktype

Kalveren slachtvee: stijgend

BVK - Stieren - Melktype

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Koeien geslacht: stijgend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager: dalend

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Stieren geslacht: dalend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Biggen: dalend

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (NL) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: dalend

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: stijgend

BCZ - Mageremelkpoeder

Mais: stijgend

Synagra - Vochtige mais 30%
Synagra - Vochtige mais + of - €/ton/% vocht

Gerst: stijgend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

Tarwe: stijgend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

DATUM	NOTERING	VERSCHIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
26 sep	765-1485	=	€/stuk
26 sep	300-565	=	€/stuk
26 sep	100-285	=	€/stuk
26 sep	7,75	+0,05	€/kg gesl. gew.
26 sep	8,25-9,00	=	€/kg lev. gew.
30 sep	5,25-5,45	=	€/kg lev. gew.
22 sep	929,67	+3,83	€/100 kg koud karkasgew.
26 sep	2350-2650	-50	€/stuk
26 sep	8,50-9,50	=	€/kg lev. gew.
30 sep	5,45-5,65	=	€/kg lev. gew.
22 sep	945,60	-3,10	€/100 kg koud karkasgew.
29 sep	23,0	-3,0	€/stuk
29 sep	38,0	-3,0	€/stuk
6 okt	1,628	=	€/kg gesl. gew.
2 okt	1,85	=	€/kg gesl. gew.
29 sep	1,55	-0,05	€/kg gesl. gew., excl. btw, excl. toel.
6 okt	1,690	=	€/kg gesl. gew.
6 okt	1,34	-0,02	€/kg lev. gew., incl. Belplume
1 okt	0,91-0,93	+0,01	€/kg lev. gew.
1 okt	1,31-1,33	-0,03	€/kg lev. gew., incl. Belplume
30 sep	13,86	+0,30	€/100 stuks, excl. toel.
30 sep	14,41	+0,30	€/100 stuks, excl. toel.
30 sep	16,36	+0,31	€/100 stuks, excl. toel.
30 sep	16,76	+0,31	€/100 stuks, excl. toel.
30 sep	14,93	+0,24	€/100 stuks, excl. toel.
30 sep	15,75	+0,23	€/100 stuks, excl. toel.
22 sep	545,41	-19,15	€/100 kg
22 sep	256,02	+2,33	€/100 kg
3 okt	98,00	+1,00	€/ton
3 okt	4,00	=	€/ton
3 okt	157,00	+1,50	€/ton
1 okt	130,00	=	€/ton
3 okt	156,50	+1,00	€/ton

Ferm voor agravrouwen

May Peeters, Ferm voor agravrouwen regio Hoogstraten-Lille

Hier is het elke dag 'Dag van de Boerin'

Mays man, Karel, overleed in '98. Hij was 38. Samen waren ze achttien jaar eerder in Minderhout een sierteeltbedrijf begonnen met chrysanten, primula's en eenjarigen. May hielp in de zaak, maar het was Karel die het bedrijf runde... tot hij niet meer kon.

François De Heel

“Je hoeft de kwekerij niet voort te zetten”, drukte Karel May op het hart. “Tuinbouw is een mannenwereld”, voegde hij eraan toe, maar May liet zich niet afschrikken. “Onze zonen waren elf en veertien, te jong om te weten of ze later in het bedrijf zouden stappen. Ik wilde die mogelijkheid openhouden en besliste het bedrijf minstens de eerste tien jaar voort te zetten. Bovendien deed ik het graag. En omdat Karel al een paar jaar ziek was, kon ik met zijn hulp alles leren wat ik moest leren om alleen verder te kunnen.”

Personeelsbeleid

“Ik heb nooit stilgestaan bij hoe intensief de combinatie was van kinderen alleen grootbrengen en een bedrijf runnen. Je doet dat gewoon. Aanvankelijk maakte ik mij zorgen over het vinden en houden van goed personeel. Dat is gelukt. We werken zowel met vaste als met seizoensarbeiders en die zijn ons trouw. Ik geloof in het belang van een familiale sfeer. Je moet goed zijn voor je mensen, dan krijg je dat terug. We eten samen in de kantine en ik ben er altijd op uit te luisteren naar hun ideeën. Ik vind het belangrijk dat het personeel meedenkt. Aanvankelijk overwoog ik om enkel de verkoop aan particulieren voort te zetten. Dan kon ik ons personeel echter

maar drie maanden per jaar werk bieden en dat vond ik niet oké.”

De volgende generatie

“Onze twee zonen stapten na hun studies mee in de zaak. Na de dood van Karel werkte ik eerst voort met het materiaal dat er was. Sinds Geert en Benny erbij zijn, investeren we systematisch in vernieuwing. Zij runnen nu grotendeels het bedrijf, maar ik ben nog mede-eigenaar. Het bedrijf zou zonder mij kunnen, maar ik doe het te graag. Ik werk nog steeds fulltime. Wat begon als een job is nu mijn passie. De stress is wel minder dan vroeger. Ik draag niet meer alleen de eindverantwoordelijkheid.”

Collega's agravrouwen

“Dat tuinbouw eerder een mannenwereld is, daar heb ik nooit een probleem mee gehad. Ik stond er nauwelijks bij stil. In de loop van de voorbije vijftientig jaar zijn de vrouwen in de sector trouwens uit de schaduw getreden. Ze waren er vroeger ook al, maar wat meer achter de schermen misschien. Via Ferm voor agravrouwen heb ik overigens contact met andere boerinnen hier in de streek.”

Of May uitkijkt naar de Dag van de Boerin? “Ik heb daar niet echt iets mee. Hier is het elke dag Dag van de Boerin.” ■

MAY PEETERS

Leeftijd: 64 jaar

GEZIN

Haar partner Fons (70), haar 2 zonen Geert (38) & Benny (41)

JEUGD

Opgegroeid in Castelree (Baarle-Nassau)

HOBBY

Fietsen, wandelen, korte reises, handwerk en haar kleinkinderen

TALENT

“Aandacht voor een goed, familiaal getint personeelsbeleid” draag ik hoog in het vaandel.

In deze katern • Marian De Nys, een bloem van een boerin • Ferm viert op 15 oktober Dag van de Boerin! • Ferm voor agrarvrouwen is er voor boerinnen • Kanjers van geschenken

Hartje voor Dag van de Boerin

Van jongs af heb ik een passie voor bloemen en een mooie tuin. Samen met mijn echtgenoot Chris heb ik de mogelijkheid om dit volop te beleven in onze boomkwekerij.

Wij verkopen onder andere aan particulieren, bij hen ontdekken we een steeds grotere onwetendheid over wanneer en hoe het best wordt geplant in de tuin. Vandaar dat wij, tijdens het plantseizoen, ons bedrijf op zaterdag graag openstellen voor particulieren. Het juiste advies kunnen geven aan de klant, vinden wij een belangrijke meerwaarde en wordt veelal goed onthaald. Dit engagement vraagt wat organisatie, maar geeft ook veel energie.

Het is leuk om tijdens Dag van de Boerin deze appreciatie extra te voelen. Ik wens ieder van mijn collega's een leuke herinnering aan deze dag. Een compliment of een moment samen creëert ruimte om ideeën te laten vloeien en geeft de nodige energie om ze uit te werken op het bedrijf, binnen je engagementen, ...

Ingrid Colman

Sierteeltster en lid van de NAR

Ferm

Vrouwelijk ondernemerschap

Een bloem van een boerin

Marian De Nys runt samen met haar man Koen De Nijs en hun zonen een anjerkwekerij in Erpe-Mere. Met passie voor het vak én oog voor de mensen rondom haar is zij het levende bewijs van de onmisbare rol van vrouwen in de landbouwsector. Op de Dag van de Boerin zetten we haar – ook figuurlijk – in de bloemetjes.

Sandra Gasten

Van zodra ik de schuifdeur van de serre opentrek, komt Marian (43) naar me toegelopen. “Je vindt me vaker tussen mijn bloemen dan in mijn huis”, glimlacht ze, terwijl ze een scherp mesje in haar hand houdt. We wandelen langs rijen vol kleurrijke anjers en meteen vertelt ze enthousiast over de werking van de kwekerij. De teelt blijkt allerminst makkelijk. “De bloemen zijn gevoelig voor schimmels, temperatuurschommelingen en waterproblemen. Daarom werken wij met substraat: een mengsel van veen en kokos dat we na elke teelt vervangen. Zo blijven de planten gezond.”

Marian plukt een bloem en laat me voelen hoe stevig de stengel is en hoe lekker en intens de bloem ruikt. “Onze teelt loopt van maart tot november, maar ook in de winter is er werk genoeg: onderhoud, gewasverzorging, voorbereiding voor het nieuwe plantseizoen. Jaarlijks vertrekken hier zo’n drie miljoen bloemen uit onze serres.”

In de immense ruimte heerst een stille bedrijvigheid. Seizoenarbeiders knippen

en sorteren de bloemen die in alle tinten van rood, roze, wit en perzik in rijen staan. Ze knippen de blaadjes bij en leggen de anjers netjes in matjes die in rolkarren hangen. Borden aan het plafond met namen als *Farida*, *Magic Apple Tea*, *Kamilly* en *Mendoza* brengen orde in het geheel. Het zijn slechts vier van de 42 soorten die hier groeien. “Volgend jaar willen we dat aantal verhogen naar 62”, vertelt Marian. Ook haar man Koen (45) en haar zonen Louis (19) en Jef (17) werken al volop mee. In de recent gebouwde serre achteraan wordt de volgende uitbreiding voorbereid. “Na verschillende uitbreidingen de voorbije jaren wordt het bedrijf nog een pak groter. In 2026 komt er nog eens 10.000 vierkante meter bij. Dan zitten we aan 22.000 vierkante meter in totaal. We zijn klaar voor de toekomst.”

Ambachtelijk product

De passie voor bloemen zit al jaren in de familie. Marian groeide zelf op tussen de anjers in de serre van haar ouders, die toen 3000 vierkante meter groot was. ▶

© FOTOS: TIDWEN BOUCHER

“Mijn ouders hadden vroeger ook koeien, maar mijn broer nam dat stuk over. Ik wilde eigenlijk voor laborant studeren, maar het buitenleven trok me te hard aan. Op mijn 22ste ben ik met Koen in de sier-teelt gestapt. Met Louis en binnenkort Jef, die nog studeert, is de vierde generatie hier aan de slag.”

Vandaag zijn er in Vlaanderen nog maar drie gespecialiseerde anjerkwekers. “Anjers blijven populaire bloemen. De teelt is een niche geworden, maar de vraag blijft bestaan. En ik geloof dat we nog heel lang kunnen meedoen, ik kijk rooskleurig naar de komende jaren.” Dat de kwekerij een echt ambacht is, wordt snel duidelijk. “Automatiseren kan hier weinig. Enkel het water geven gebeurt machinaal. Voor de rest moet je écht weten hoe je de bloemen moet oogsten, sorteren en behandelen.” Naast de technische kant speelt ook duurzaamheid een steeds grotere rol op dit bedrijf. De familie investeert voortdurend in milieuvriendelijke oplossingen. Zo wordt het water maximaal opgevangen en hergebruikt om de planten te bewateren en krijgen de bloemen precies de juiste voeding dankzij druppelirrigatie. “De consument hecht meer belang aan duurzame productie, en terecht. Voor ons is het belangrijk dat de bloemen niet alleen mooi zijn, maar ook verantwoord geteeld.”

Empathische aanpak

Het bedrijf draait op een vast team van seizoenarbeiders, vooral uit Oost-Europa. Ondanks de technische kant van het kweken staat ook het menselijke aspect in het bedrijf centraal. “Ik doe al eens gauw een praatje met de arbeiders, vang hen op wanneer ze vragen of zorgen hebben. Zij laten hun gezin achter om hier te komen werken. Dat is niet evident. Daarom verdienen zij onze aandacht. Wellicht is mijn manier van leidinggeven iets zachter en empathischer dan die van Koen, maar dat werkt. Al moeten we als bedrijf natuurlijk rendabel blijven.”

Marian geeft toe dat zij graag het personeelsmanagement wat meer naar zich

toetrekt, net als de bedrijfs- en schoolbezoeken. “Koen vindt dat ik beter ben in de begeleiding en het toespreken van groepen. Ik doe ook meer administratieve taken. Hij richt zich dan weer meer op de technische kanten in de serre, net als Louis. Wanneer Jef er volgend jaar bij komt, zullen we de taken nog efficiënter kunnen verdelen. Dochter Marie (15) heeft voorlopig andere plannen, maar dat is niet erg. Ze moet haar eigen weg gaan.” Terwijl Marian me dit vertelt, glimlacht ze bij de herinnering aan hoe haar kinderen tussen de bloemen zijn opgegroeid. “Op mijn 23ste werd ik mama van Louis. De buggy stond letterlijk in de serre.”

Louis – die een jaar vennoot is – nam al een belangrijke beslissing. Hij besloot om op zondag een rustdag in te lassen. “Vroeger werkten we zeven dagen op zeven. Nu lukt het evengoed met een dagje minder”, zegt Marian. “Op zo’n vrije dag vind ik het heerlijk om een stevige wandeling in de natuur te maken. Ik probeer mijn hoofd dan leeg te maken, maar kom meestal wel thuis met een to-do-lijstje voor de week erop.” (glimlacht)

Maatschappelijk engagement

Toch vindt Marian dat haar werk niet het enige in haar leven mag zijn. “Ik vind het een prachtige sector, maar ik heb ook nog andere invloeden nodig”, zegt ze. Sinds vorig jaar zetelt ze als gemeenteraadslid in Erpe-Mere. Daarnaast speelt ze – net als de rest van het gezin – in de lokale harmonie en richtte er de jeugdafdeling op.

“Naast mijn werk als bloemenkweker en als moeder heb ik die maatschappelijke betrokkenheid en die sociale contacten écht nodig. Mijn wereld is groter dan dit bedrijf. Je hebt immers prikkels van buitenaf nodig om je geest te voeden.” Ze maakt graag de vergelijking met haar grootmoeder, die 104 jaar is. “Zij is ook altijd een bezige bij geweest: ze runde tien jaar een winkel in Antwerpen, daarna startte ze een bloemenkwekerij in Erpe-Mere en ze voedde vijf kinderen op. Het was in haar jongere jaren een heel actieve vrouw, zelfs vandaag nog. Ik hoop dat ik net als haar op die manier oud kan worden.”

Dat Marian leeft voor haar bloemen en haar bedrijf, is duidelijk. “Kijk hoe we van

“De consument hecht meer belang aan duurzame productie - en terecht. Voor ons is het belangrijk dat de bloemen niet alleen mooi zijn, maar ook verantwoord geteeld.”

Vrouwelijk ondernemerschap

“Naast mijn werk als bloemenkweker en als moeder heb ik maatschappelijke betrokkenheid en sociale contacten nodig. Mijn wereld is groter dan dit bedrijf”

een kleine kwekerij tot dit zijn gegroeid”, zegt ze fier. “Ook al zijn de uitdagingen vaak groot, ik zou niets anders in mijn leven willen doen. Bovendien hebben we geleerd om met crisissen om te gaan. Wij, landbouwwomen, blijven niet bij de pakken zitten.” Dat het leven van een boerin dan ook eens in de kijker mag gezet worden, lijkt haar meer dan vanzelfsprekend.

Ferm riep 15 oktober uit tot de Dag van de Boerin. “Mensen hebben vaak een verkeerd beeld van wat een landbouwwoman doet, ook al zijn wij – net als de mannen in de sector – een belangrijke schakel in het geheel. Naast het huishouden en het gezin vervullen ook wij op het bedrijf een onmisbare rol. Steeds meer vrouwen nemen een leidende rol in op het boerenbedrijf. Of het nu in de stal is of in de managementtaken, boerinnen dragen op hun manier bij aan de groei en innovatie binnen de landbouwsector. Boerinnen zijn (k)anjer(s) en dat mag gerust eens benadrukt worden!” ■

Ferm voor agravrouwen

Ferm viert op 15 oktober Dag van de Boerin!

In voorgaand artikel over vrouwelijk ondernemerschap, haalt Marian aan dat zij naast haar werk als bloemenkweker en als moeder, ook maatschappelijke betrokkenheid en sociale contacten nodig heeft. “Mijn wereld is groter dan het bedrijf en ik heb prikkels van buitenaf nodig om mijn geest te voeden”. Deze prikkels vindt ze in haar engagement als gemeenteraadslid en als muzikale schakel in de harmonie.

De ‘Dag van de Boerin’ heeft Ferm speciaal in het leven geroepen voor al die kanjers, zoals Marian, die elke dag hard in de weer zijn voor ons voedsel en ons groen. Op deze dag eren en vieren we de rollen die de vrouw vervult in de land- en tuinbouwsector en bij uitbreiding in de gehele samenleving.

Jij bent een kanjer!

Een kanjer, wat is dat eigenlijk? Volgens Van Dale: iemand die uitblinkt. Maar ook: een slim iemand, iemand die ongelooflijke dingen kan, een deskundige, een toonaangevend iemand op een bepaald gebied, iemand die ergens uitmuntend in is. Hele mooie eigenschappen die we herkennen in alle hardwerkende boerinnen en tuiniersters!

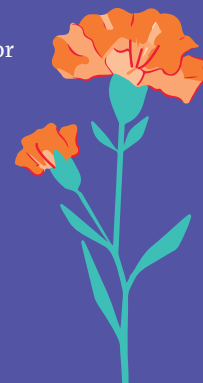
Dus! Slim, toonaangevend, uitmuntend, de lijst is lang! Daarom dat het concept van ‘Dag van de Boerin’ dit jaar volop in teken staat van ‘kanjers’.

Dank jullie wel!

Om al die redenen: een welgemeende dankjewel vanuit Ferm voor agravrouwen, het grootste netwerk van boerinnen en tuiniersters. Voor de waardevolle bijdrage en de betekenis voor anderen. Boerinnen zijn een inspiratie voor hun gezin, familie, vrienden, collega-boerinnen en voor de hele samenleving!

Meer info via deze QR-code.

JIJ BENT EEN
KANJER!

Ferm

Ferm

Ferm voor agravrouwen is er voor boerinnen

Met regionale activiteiten

Regio's van Ferm voor agravrouwen leggen boerinnen en tuiniersters uit de buurt graag in de watten op de Dag van de Boerin. Ze organiseren allerlei spannende verwennerijen, leerrijke bezoeken, ... Zo kan je uitgebreid ontbijten, op daguitstap of tweedaagse gaan, workshops volgen, ... En wie weet krijg je wel een leuke attentie. Benieuwd naar meer activiteiten? **Surf naar samenferm.be/activiteiten**

leven en werk op de boerderij? Dan ben jij diegene die we zoeken! Geef een seintje via Instagram of [@ferm.agravrouwen](https://ferm.agravrouwen) of [@samenferm.be](https://samenferm.be).

E-facturatie

Duik mee in de omschakeling naar digitale facturatie. Begin dit jaar werd de verplichting op het versturen en kunnen ontvangen van E-facturen wettelijk verankerd en vanaf 1 januari 2026 worden meer dan 1,2 miljoen bedrijven in België dan ook verplicht om dit toe te passen.

- Op 29 oktober nodigt het Steunpunt Korte Keten een specialist uit om korte keten-ondernemers wegwijs te maken in de wereld van Peppol, aanbieders van e-facturatiesystemen, ... Meer info en inschrijven voor deze webinar kan via steunpuntkorteketen.be/activiteiten/e-facturatie
- Op 2 december organiseert Ferm voor agravrouwen samen met agravrouw Heidi Soenen een webinar die duidelijk en vanuit de praktijk meegeeft hoe je je kan voorbereiden op de omschakeling. Meer info en inschrijven kan via QR-code.

Met een gloednieuwe Instagrampagina

Met open armen en een grote glimlach verwelkomen we jou op ons gloednieuwe Instagramprofiel. Ben je benieuwd naar herkenbare en inspirerende verhalen van agravrouwen, tips waar je echt iets mee kan en activiteiten bij jou in de buurt waar je andere boerinnen kan ontmoeten? Volg ons dan via [@fermvooragravrouwen](https://fermvooragravrouwen) en bouw mee aan onze online community!

Oproep: Ben je boerin, ben je actief op Instagram en ben je bereid om af en toe een filmpje (reel) te maken over jouw

Kennis sprokkelen bij het Steunpunt Korte Keten

Wil je starten met Korte Keten of wil je je Korte Keten activiteit nog professioneler runnen? Het Steunpunt Korte Keten heeft voor iedere Korte Keten-ondernemer een innovatief en aantrekkelijk aanbod.

Op de activiteitenpagina vind je alle info en kun je ook online inschrijven.

© CARL VANDERVOORT

© PHOTOGÉNIQUE BY NATHALIE

Fan van de boerderij

Lokale groepen van Ferm bouwen volop aan hun programma. Ferm voor agrarische vrouwen wil, met jullie hulp, een vleugje landbouw toevoegen aan dat programma. Dit doen we door de agrarische sector en jullie bedrijven op alle mogelijke manieren in de kijker te zetten. Één manier is de inspiratiebundel 'Met Ferm de boer op'. Dit is een collectie van bedrijven waar je een zaaltje kan huren voor een vorming of een vergadering, bedrijven waar je (h)eerlijke producten kan kopen, leuke activiteiten kan doen of op boerderijbezoek kan gaan. Wil jij je bedrijf ook in de digitale bundel zien staan? Vul dan nog snel de bevraging in. Dat kan via deze QR-code.

De Grote Voedselkaart

Jij zorgt elke dag voor gezond en lokaal voedsel. Ferm staat voor gezond en lekker eten: van Ons Kookboek tot lokale kookworkshops. Nu willen we ook weten: hoe gezond is de voeding in jouw buurt? Daarom roepen we iedereen op om deel te nemen aan De Grote Voedselkaart, een burgeronderzoek van Sciensano. Via een handige app geef je aan waar je gezond (of minder gezond) voedsel vindt: in winkels, op markten, korte ketenpunten, in schoolrefters of broodjeszaken. Ga naar www.degrotevoedselkaart.be, download de app en laat jouw stem meertellen. Samen maken we het verschil voor een gezonde toekomst.

Kanjers van geschenken

Elk jaar op 15 oktober, Dag van de Boerin, brengen we vanuit Ferm een ode aan alle boerinnen en tuiniersters. Heb je geen inspiratie maar wel goesting om iets voor een (collega-)boerin te doen, om haar leuke herinneringen te bezorgen aan deze speciale dag? We hepen je graag op weg!

- Een kaartje met een persoonlijke boodschap voor elke kanjer van een boerin
Je kan op www.samenferm.be/dagvandeboerin gratis een kaartje downloaden en aanvullen met een leuke tekst.
- Samen ontbijten
Neem op Dag van de Boerin de tijd om, net dat tikkeltje uitgebreider, te ontbijten.
- Een traditioneel, maar kraakvers boeket
Een kleurrijke bos bloemen is perfect om iemand eens extra te verwennen.
- Veel pret met een verrassingspakket!
Liefst eentje op maat. Wat zeker niet mag ontbreken? Haar favoriete snacks, drank of een doepakket met enkele spelletjes of verzorgingsproducten.
- Post-it!
Wat leuk als boerinnen overal post-its vinden met complimentjes.
- Een dagje vrij
En dan als boerin thuiskomen in een kraaknet huis en met een heerlijke ovenschotel op tafel.

Of doe mee met de actie #kanjervaneenboerin en maak kans op een (k)anjer van een prijs! Met de actie #kanjervaneenboerin willen we zichtbaar maken welke rollen boerinnen allemaal opnemen op de boerderij, binnen hun gezin of in de samenleving.

Hoe deelnemen? Vind de Facebookpagina van Ferm voor agrarische vrouwen leuk of volg ons op Instagram. Deel een verhaal, foto of filmpje via jouw sociale media met de hashtags #kanjervaneenboerin, #dagvandeboerin en #fermvooragravrouwen; Tag Ferm voor agrarische vrouwen. Uit alle (k)anjers van boerinnen kiezen we 5 winnaars die een kanjer van een prijs winnen.

Ferm

Aangekondigde inspectiecampagne arbeidsveiligheid

De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) voert momenteel een inspectiecampagne rond arbeidsveiligheid in de groene sectoren. Deze campagne loopt nog tot 30 september 2027 en omvat bezoeken aan 240 bedrijven. De nadruk ligt op de werkomstandigheden van seizoenarbeiders en de bescherming van werknemers tegen blootstelling aan chemische stoffen.

Christien Miroir en Lien Tyvaert, sectorconsulenten

De campagne maakt deel uit van een breder waakzaamheidsprogramma en heeft een proactief karakter. Het doel is om via steekproeven een representatief beeld te krijgen van de sector en de mate van naleving van de regelgeving in kaart te brengen.

Welke bedrijven worden bezocht?

Arbeidsveiligheid is volgens de over-

heid belangrijk voor iedereen. Ongeacht of je in een groot of klein bedrijf werkt, in een bedrijf met veel of weinig personeel. Er zullen dus bedrijven uit de hele brede land- en tuinbouwsector bezocht worden. Alle sectoren zullen aan bod komen: land- en tuinbouwbedrijven die gewassen telen, veehouderijen, boomkwekerijen maar ook aanverwante diensten, zoals loonwerkers, kunnen de inspectiediensten over de vloer krijgen. Ook land- en tuinbouw-

scholen en tuinaanleg behoren tot de doelgroep van bedrijven.

Welke wetgeving wordt gecontroleerd?

De FOD WASO Toezicht Welzijn op het Werk (TWW) ziet toe op de naleving van de wetgeving 'Welzijn op het werk'. Het gaat dan over de veiligheid, gezondheid en het psychosociaal welzijn van werknemers bij het uitvoeren van hun werk. Het begrip werknemers wordt in deze wetgeving heel breed bekeken. Het omvat iedereen die arbeid verricht onder het gezag van een andere persoon, ongeacht of deze betaald wordt of niet. Dus ook personen die via duaal leren tewerkgesteld worden of als stagiair aan de slag zijn, vallen hieronder. Het gaat erom dat elke werknemer eenzelfde bescherming verdient.

Wat kan je zelf al doen rond arbeidsveiligheid op je bedrijf?

Boerenbond zet ook volop in op arbeidsveiligheid. We hebben daarom al heel wat hulpmateriaal ontwikkeld. We ondersteunen jullie waar mogelijk om de administratieve last te verkleinen. Neem zeker eens een kijkje op www.boerenbond.be/tewerkstelling en klik op 'Arbeidsveiligheid'. Hier vind je heel wat wetgevende informatie terug.

Hoe gaan de inspectiediensten voor arbeidsveiligheid te werk?

De inspecteurs vertrekken van een algemene checklist. Daarnaast zijn er een aantal aandachtspunten voor de groene sectoren. In de algemene checklist wordt bijvoorbeeld nagegaan of het identificatiedocument met gegevens van de interne preventiedienst, de contactgegevens van het bedrijf, medische hulpverlener en contactgegevens preventie-adviseur op het bedrijf aanwezig zijn. Aan de hand van de checklist gaan ze ook rond op de verschillende arbeidsplaatsen op je bedrijf. Voor onze sectoren komen er bij deze algemene checklist enkele specifieke aandachtspunten bij:

- 1 Focus op gewasbescherming.** Zijn er werknemers die in contact komen met deze middelen? Worden deze middelen veilig opgeborgen? Heeft iedereen de juiste fytolicensie,...
- 2 Onthaalbeleid.** Krijgen werknemers voldoende uitleg bij aanvang van het werk? Worden ze juist opgeleid om bepaalde taken veilig te kunnen uitvoeren? Is deze informatie beschikbaar in een door hen verstaanbare taal?
- 3 Persoonlijke beschermingsmiddelen.** Worden de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen zoals brillen en maskers ter beschikking gesteld van het personeel? Worden deze middelen op de juiste manier opgeslagen? Worden deze middelen ook effectief gebruikt? Begrijpt het personeel waarvoor deze dienen en wanneer ze deze moeten gebruiken?
- 4 Machineveiligheid.** Zijn er instructiefiches voor elke machine die door personeel wordt gebruikt? Worden gevaarlijke delen zo veel mogelijk afgeschermd? Worden gevaren voldoende aangegeven met pictogrammen? Is er een procedure voor als het fout loopt?

Daarnaast vind je er ook praktische hulpmiddelen zoals:

- Instructiefilmpjes in verschillende talen;
- Instructiefilmpjes voor verschillende tuinbouwsectoren;
- Veiligheidsinstructiekaarten in meerdere talen;
- Pictogrammen met hun vertaling in meerdere talen;
- Sjabloon voor onthaalbrochure;
- Overzicht van wat jongeren mogen en niet mogen op je bedrijf
- Informatiebord om te bestellen.

Wat kan een veiligheidsinspecteur zoal opvragen?

- Identificatiedocument onderneming;
- Aansluiting bij externe dienst voor preventie en bescherming op het werk;
- Risicoanalyse van het bedrijf, werkposten en functies;
- Globaal preventieplan en jaaractieplan;
- Onthaaldocument beginnende werknemers;
- Programma vorming werknemers;
- Eerste hulp;
- Procedure werken met derden;
- CE-keuring, indienststelling en instructiekaarten van machines ■

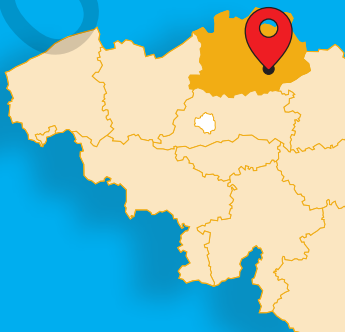

i Ga zeker ook eens een kijkje nemen op www.preventagri.vlaanderen/nl/home. Ook Prevent Agri is er om jou te helpen. Een audit van Prevent Agri is trouwens gratis voor Boerenbondleden. Heb je nog vragen of kreeg je een bezoek van de inspectiediensten? Contacteer dan zeker je consulent!

Familie Smets

- Sector: pluimvee
- Bedrijfsleiders: Frans en Toon Smets
- Ligging: Kasterlee (Antwerpen)

Frans Smets geeft familiebedrijf door aan zoon Toon

“Een overname is meer dan cijfers, het is ook familie”

De familie Smets uit Kasterlee staat aan de vooravond van een belangrijke mijlpaal. Frans geeft het pluimveebedrijf dat hij meer dan dertig jaar geleden startte stap voor stap door aan zijn zoon Toon. Het gaat om een opfokbedrijf voor scharrelgehennen, verspreid over twee locaties. Terwijl de juridische en financiële puzzel rond de overname gelegd wordt, is tegelijk een nieuwe stal in opbouw. Op 15 januari trekken de eerste kuikens erin.

Frans begon in 1993 met 39.500 braadkippen in een eenmanszaak. Tien jaar later schakelde hij over naar de opfok van scharrelgehennen, vooruitlopend op het einde van de legbatterijen. In 2009 werd het bedrijf omgevormd tot een besloten vennootschap en volgde een uitbreiding op een tweede site met 59.500 kippen.

De volgende generatie

Toon stapte drie jaar geleden al mee in de vennootschap door 30% van de aandelen

over te nemen. De komende maanden volgt de volledige overdracht. “Ik wil het bedrijf graag op mijn manier verderzetten, maar ik ben blij dat mijn vader nog met raad en daad klaarstaat”, zegt Toon. Frans vult aan: “Ik heb nooit druk gezet op mijn kinderen om het bedrijf over te nemen. Dat Toon die stap nu zet, maakt me trots.”

Een nieuwe innovatieve stal

Op één van de locaties werden recent de twee oude stallen afgebroken. In de plaats

komt één moderne stal met plaats voor 39.500 kippen, evenveel kippen als voorheen. Meer kippen toelaten was de droom van Toon, maar de vergunning liet dat niet toe. Toch is de investering een belangrijke stap vooruit.

De nieuwe stal maakt gebruik van het Bolegg Starter-systeem van Vencomatic, met mestbanden die de mest al na twee dagen naar buiten voeren. Dat verbetert de luchtkwaliteit in de stal aanzienlijk en vermindert de ammoniakuitstoot. “We moesten en wilden investeren in een emissiearme stal. Met het vorige systeem bleef de mest 17 weken liggen, nu kunnen we veel sneller afvoeren”, legt Toon uit. “Dat is beter voor het milieu én voor het welzijn van de dieren.” Ook op het vlak van arbeidsorganisatie biedt de nieuwe stal voordelen. De kippen springen zelf in het systeem wanneer het licht uitgaat. Dankzij automatische deuren aan dat systeem verloopt het enten en vangen veel efficiënter. Toon verwacht zo rustiger te kunnen werken, zonder extra externe arbeidskrachten.

Moeilijke puzzel van familiale overname

Een bedrijfsoverdracht in de landbouw is vaak een complex proces. Naast de cij-

Geert Brys, agro-adviseur KBC:
“Een overname is zelden eenvoudig.”

“Ik ben blij dat mijn vader nog met raad en daad klaarstaat.”

fers en de rentabiliteit spelen ook emoties, familiale relaties en juridische verplichtingen mee. Bij de familie Smets is dat niet anders. Toon heeft nog een broer en een zus, en er moet voor iedereen een faire regeling komen.

“Dat is het moeilijkste”, zegt Frans openhartig. “Toon moet het bedrijf volledig kunnen overnemen, maar tegelijk moeten ook zijn broer en zus correct uitgekocht worden. Een overname is nooit alleen cijfers, het is ook familie. Dat vraagt tijd en overleg.” KBC begeleidt dat proces, samen met de boekhouder en notaris. “Je kan niet zomaar gronden of gebouwen schenken zonder dat alles juridisch en milieutechnisch in orde is”, legt Frans uit.

Bij de overname doen Frans en Toon een beroep op KBC, met Geert Brys als agro-adviseur. KBC begeleidt de overname al sinds de eerste instap van Toon in 2022. Geert: “Een overname is zelden eenvoudig. In dit geval kwamen er echter extra uitdagingen bij: drie kinderen, forse toekomstige investeringen én de strengere stikstofwetgeving. Alles moest dus zorgvuldig berekend worden, zodat er een evenwicht ontstond tussen een eerlijke behandeling van alle kinderen en een voldoende financiële buffer voor de oude dag van de ouders. Tegelijk moest de overname voor het kind dat de stap zet financieel haalbaar blijven.” Voor KBC is het cruciaal dat alle puzzelstukjes kloppen. “Vaak is er een samenspel tussen notaris, boekhouder en bank. Daarom doen we ons best om die actoren samen aan tafel te zetten. Zo kun je echt doorpraten en sneller tot oplossingen komen.”

Toekomst en innovatie

Toon kijkt ambitieus naar de toekomst. “Ik had graag 60.000 kippen gehouden in de nieuwe stal, maar dat mocht niet. Daarnaast wil ik blijven vernieuwen, zowel technologisch als op het vlak van dierenwelzijn. We investeren in een warmtewisselaar, zonnepanelen en batterijen, en zijn met de batterijen aangesloten bij coöperatie Farmpower. Zo bouwen we stap voor stap verder aan een modern, duurzaam bedrijf.” Er zijn ook dromen om met de nieuwe stal naar biologische productie om te schakelen. Een stuk grond naast de stal is daarvoor in omschakeling. Maar de regels zijn niet altijd duidelijk. “Voor bio moet elke kip één vierkante meter buitenloop hebben. Dat kan hier, maar tegelijk zegt de milieuwetgeving dat mest binnen moet blijven. Die tegenstrijdigheid maakt het moeilijk om concrete keuzes te maken.”

In voetsporen treden

Toon volgde niet meteen het pad van zijn vader. Hij studeerde koeltechniek en werkte enkele jaren internationaal in bloemenkoeling. Zijn ervaring komt hem nu goed van pas: “Bij de bouw van de nieuwe stal kon ik veel kennis gebruiken en zo ook kosten besparen.” Vandaag combineert hij zijn passie voor het boerenleven met het gezinsleven. “Het mooiste vind ik de vrijheid om mijn dagen zelf te plannen en meer bij mijn kinderen te zijn”, vertelt hij. Zijn vrouw Isabelle ondersteunt hem volop, zeker in de financiële planning. Hun oudste zoon Mil (7) helpt nu al enthousiast mee in de stal. “Voor zijn verjaardag kreeg hij een overall, en daar was hij laaiend enthousiast over. Voor Sinterklaas vraagt hij werkschoenen. Maar net zoals mijn vader mij nooit heeft gepusht, zal ik dat ook bij mijn kinderen niet doen.”

Benieuwd wat KBC kan betekenen voor jouw land- of tuinbouwbedrijf? Alle informatie van onze experts vind je op www.kbc.be/agro

Vijf themadagen vol kennis en demonstraties

Nieuwe technieken, veranderende markten en klimaatuitdagingen vragen om een frisse blik, kennis en de zekerheid om stappen vooruit te zetten. Dit najaar nodigen we je uit op vijf praktijkgerichte demodagen, speciaal voor land- en tuinbouwers die hun bedrijf willen versterken. Elke dag staat een ander thema en/of sector centraal, met concrete tips, demonstraties en inspirerende voorbeelden die je in de praktijk kan toepassen.

1. Energie slim opslaan op het erf

17 oktober – Ardooië

Van verwarming en koeling tot verlichting en machines: zonder energie draait er niets. Daarom staat het thema energie centraal tijdens de eerste demodag bij Vanbelle CommVLO in Ardooië. Energie-experts van Boerenbond schetsen het bredere plaatje van energiebeheer en geven praktische tips die je meteen kunt toepassen op jouw bedrijf.

ESE, een installateur van hernieuwbare energiesystemen, geeft daarna een heldere toelichting over batterijsystemen. Dankzij de combinatie van technische inzichten en praktijkervaring wordt duidelijk hoe deze systemen bijdragen aan een stabiel en efficiënter energiebeheer. KBC sluit aan om in te gaan op de praktische kant die bij investeringen komt kijken, zoals vergunningen, verzekeringen en financiering.

2. Slimme energie voor slimme teelt: toekomstgerichte energie-oplossingen

23 oktober – Roeselare

Energie is en blijft een van de grootste kostenposten in de serreteelt. Tijdens deze demodag ontdek je hoe je het verbruik in de serre merkbaar kunt terugdringen zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van je teelten. Je maakt kennis met praktische technieken zoals energieschermen, warmtepompen en ontvochtigers. Allemaal systemen die zich al bewezen hebben in de serreteelt en je energiefactuur kunnen verlagen. Daarbovenop krijg je inzichten in hoe meerlagenteelt en slimme klimaatsturing zorgen voor een efficiëntere en rendabelere teelt. Tijdens de rondleiding zie je bovendien met eigen ogen hoe hernieuwbare energie, zoals windkracht, vandaag al succesvol op bedrijven wordt toegepast.

3. Praktische alternatieven voor kunstmest

19 november – Zele

Kunstmest is duur en staat onder druk. Maar hoe kun je toch je teelt voeden en tegelijk je bodem versterken? Op het bedrijf van Karel d'Hooghe in Zele maak je kennis met enkele alternatieven, zoals humuszuren en ureummeststoffen.

Tijdens deze dag krijg je de kans om rechtstreeks van internationale experts te horen. Nigel Howells (Nigel Howells Consultancy, Verenigd Koninkrijk) toont met resultaten van veldonderzoek dat landbouwers hun stikstofinput vaak met de helft kunnen verminderen, zonder opbrengstverlies. Vervolgens legt Susan Wilson (Aphaeas Agriculture, Ierland) uit hoe humusafgeleiden in drijfmest ammoniumstikstof binden en zo bijdragen aan een gezondere, veerkrachtige bodem. Ook een expert van Humintech (Duitsland) gaat in op de impact van humusstoffen op bodemstructuur, organische stof en kunstmestbesparing.

Tot slot vertelt gastheer Karel d'Hooghe zelf hoe hij deze technieken toepast, welke resultaten hij tot nu toe zag en hoe hij verder wil bouwen op deze ervaringen.

4. Beter bodem-beheer met precisietechnieken

20 november – Tongeren-Borgloon

Bemesten, poten of spuiten: het kan vaak nauwkeuriger én goedkoper als je je bodem beter kent. Tijdens deze demodag ontdek je hoe precisietechnieken helpen om op input te besparen zonder opbrengstverlies.

SoilMasters laat zien hoe bodem-scanners de variatie binnen je perceel in kaart brengen. Die gegevens vormen de basis om gerichter bodemstalen te nemen en je bemesting beter af te stemmen. Zo zie je hoe de theorie achter precisielandbouw werkt. Daarna vertaalt landbouwer Koen Vrancken dit naar de praktijk. Met taakkaarten past hij variabel poten en bemesten toe: minder waar het kan, meer waar het nodig is. Zo gebruikt hij zijn middelen efficiënter en optimaliseert hij zijn opbrengst. We sluiten af met een open gesprek: ruimte om vragen te stellen en ervaringen te delen.

5. Nieuwe teelten, nieuwe kansen

28 november – Moerzeke

De druk op klassieke teelten wordt groter: prijzen schommelen, regels verstrengen en ziektes zorgen voor extra risico. Door nieuwe gewassen in je rotatie op te nemen, verminder je die afhankelijkheid en maak je je bedrijf veerkrachtiger. Tijdens deze demodag ontdek je hoe teelten zoals mosterd, dederd, hennep, kruiden en gele erwten daarin een plaats kunnen krijgen.

Naast aandacht voor de teelt, krijg je ook zicht op de afzetkant. Bedrijven zoals Sotecna en Arvesta investeren in verwerking en contractteelt, waardoor er concrete kansen ontstaan voor landbouwers die willen diversifiëren. Je ziet ook enkele praktijkvoorbeelden met onder meer mierikswortel en engelwortel. Collega-landbouwers vertellen hoe zij de stap gezet hebben, welke keuzes ze maakten en welke resultaten dat opleverde op hun bedrijf.

Laurens Vandelannoote

Onderzoekscoördinator,
Ondernemen & Innovatie
laurens.vandelannoote@boerenbond.be

Beoordeel zelf

Deze reeks van vijf demodagen biedt je de kans om nieuwe technieken in de praktijk te zien. Je kan meteen in gesprek gaan met experten en collega's, waardoor je achteraf minder tijd verliest aan mails, telefoons of extra leeswerk. Elke demodag focust op een concreet thema zoals energiebeheer, bodemgezondheid of innovatieve teelten, met praktijkvoorbeelden die rechtstreeks uit het veld komen.

i Het programma vind je op www.boerenbond.be/demoreeks-klimaat-en-technologie. Daar kan je ook inschrijven.

Herfstbestrijding van ziekten in groentegewassen

Naast de klassieke akkerbouw moeten we onze aandacht in het veld nu vestigen op diverse groenten. Ook daar is bij de start van de herfst tijdig een gepaste ziektebestrijding vereist. Naarmate de dagen korter en de bladnatperiode langer, kunnen bladziekten in prei en andere gewassen snel toenemen. Daarnaast zien we een hoge druk van insectenpopulaties in diverse groenten. Controleer en voer tijdig een behandeling uit.

Frederik Goossens, Sanac en Hermoo Fyto

Ziektebeelden in prei

Colletotrichum. *Cladosporium alli porri*, beter bekend als fluweelplekkenziekte, vormt als ascomycete kleine vlekken die vervormen tot grotere bleke vlekken waarin zich typische zwarte sporenstructuren vormen. Daarom noemt men deze ziekte ook de bladvlekken-

ziekte. Deze kan ontwikkelen bij voldoende luchtvochtigheid en matige temperaturen rond 10 °C.

Alternaria. *Alternaria porri*, ook gekend als purpervlekkenziekte in prei, is een ascomycete schimmel die ook in andere eenzaadlobbige gewassen zoals

Cladosporium alli porri of fluweelplekken op het blad.

Alternaria porri op preibladeren.

uien voorkomt. Kleine ovale vlekjes breiden uit en kleuren van donkergroen tot bruin en paars. De ontwikkeling verloopt het snelst bij warme (meer dan 20 °C) en vochtige (zeker bij bladnatperiode langer dan 10 uur) omstandigheden. De ziekte profiteert van een verzwakt gewas om zich te manifesteren. De infectie gebeurt via wondjes en openingen zoals de huidmondjes. Werk preventief en voorkom dat de ziekte zich kan vestigen.

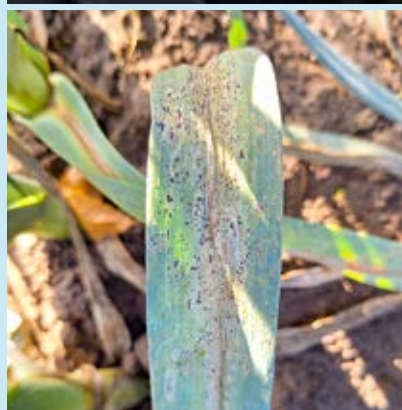
Papiervlekkenziekte. *Phytophthora porri* behoort tot de groep van de oömyceten of waterschimmels (net zoals aardappelplaag, *Phytophthora infestans*), en is tijdens dit droge jaar tot nu toe weinig aanwezig. Let wel op, de sporen kunnen meerdere jaren overleven in de bodem waardoor na een regenbui opnieuw infecties kunnen uitbreken bij het opspattend water. Dit leidt tot een witte papierachtige bladverkleuring. Vanaf eind september bij regen, wanneer plassen tussen de rijen staan, neemt de druk toe. Behandel preventief en wissel fungiciden met een verschillend spectrum af om resistentie te voorkomen.

Preiroest. *Puccinia allii* of roest duikt nu als eerste ziekte op vanaf augustus, maar voornamelijk zien we de verschijnselen in september. Sporenhooftjes, uredinia, met oranje uredosporen breken open waarbij de sporen verspreiden en gezond plantweefsel infecteren, rechtstreeks of vanuit de bodem. Roest ontwikkelt het sterkst bij vochtige omstandigheden met een gemiddelde temperatuur tussen 10-20 °C, zeker naar het einde van de zomer wanneer de luchtvochtigheid toeneemt. Roestmiddelen werken in de eerste plaats preventief, en de inzet is afhankelijk van het oogstmoment.

Bacteriebrand of rot. *Pseudomonas syringae* wordt veroorzaakt door bacterierot waarbij necrotische vlekken ▶

Papiervlekken op preiperceel in de regio Leuven in 2024.

Boven: oranje uredinia of sporenhooftjes die vol zitten met oranje uredosporen. De vrijgekomen sporen kunnen via wind, regen... verspreiden en zo een gezond gewas aantasten. Onder: zwarte littekens van opgedroogde of afgestorven uredinia die achterblijven op het preiblad na een geslaagde fungicidebehandeling.

Aantasting door *Pseudomonas syringae* waarbij één zijde van het blad verwelkt en bruin kleurt. Deze infectie op de proeftuin was in een kring aanwezig rond de sproeier om het perceel van voldoende water te voorzien.

© FOTOS: FREDRIK GOOSSENS

ontstaan met een licht doorschijnende rand. Bacteriën ontwikkelen het best bij een warme temperatuur en in vochtige omstandigheden. Vaak zijn daarom lokale haarden zichtbaar dicht bij de sproeiers in het veld. De eerste symptomen zijn kleine bleke vlekken en spikkels op de bladeren. De vlekken breiden uit en kleuren van donkergroen tot bruin naar roestkleurig. Bij jonge preiplanten kan de infectie leiden tot sikkelbladeren die in groei achterblijven. Typisch gebeurt de infectie langs één zijde van het blad dat volledig verwelkt, de andere kant blijft initieel groen en doorleven. Opgelet, er zijn geen fyto middelen beschikbaar ter bestrijding van een infectie. Pas een goede gewasrotatie toe met gewassen afkomstig uit een andere plantfamilie (bijvoorbeeld kolen uit de kruisbloemenfamilie) en vermijd een nat gewas om verspreiding van de ziekte tegen te gaan. Een goed gedraineerde bodem vermindert de kans op bacteriële infectie. Werk proper en verwijder geïnfecteerd plantmateriaal van het veld.

Trips zijn eind september nog steeds veelvuldig op de preibladeren aanwezig op een perceel in West-Vlaanderen ondanks de nodige bestrijding.

Mangaangebrek als witte plekken op prei op het proefplatform op 29 september.

Tabel. Overzicht van actieve stoffen en productnamen voor ziektebestrijding in prei.

Actieve stof	Product	Ziekte
Strobilurine		
Azoxystrobine	Ortiva, Amistar, Vertaza ...	Papiervlekken, purpervlekken, roest
Triazool		
Tebuconazool	Tebusip	Roest
Prothioconazool	Rudis, Scala	Fusarium (Fusarium culmorum), purpervlekken, roest
Strobilurine + Triazool		
Azoxystrobine + Difenconazool	Ortiva Plus	Papiervlekken, purpervlekken, roest
Trifloxystrobine + Tebuconazool	Nativo 75 WG	Papiervlekken, purpervlekken, roest
SDHI		
Benzovindiflupyr	Hokonza, Ceratavo Plus	Roest
SDHI + Triazool		
Fluxapyroxad + Difenconazool	Dagonis, Sideris	Purpervlekkenziekte + roest
SDHI + Strobilurine		
Boscalid + Pyraclostrobine	Signum, Terminett	Papiervlekken, purpervlekken, roest
Andere		
Azoxystrobine + Oxathiapiproline	Orondis Evo	Papiervlekken, purpervlekken, roest
Phytophtoramiddelen		
Fluopicolide + Propamocarb	Boreso Flex Infinito	Papiervlekken
Ametoctradine	Zampro, Enervin SC	Papiervlekken
Soriale	Kaliumfosfonaten	Papiervlekken
Privest	Ametoctradine + Kaliumfosfonaten	Papiervlekken
Metalaxyl-M + Oxathiapiproline	Orondis Vip	Papiervlekken

Tabakstrips op prei

De laatste dagen zien we nog veel trips aanwezig op het preigewas. Warme droge omstandigheden zijn ideaal voor het vermenigvuldigen van insectenpopulaties. Daarnaast hebben veel insecticiden minder gewerkt na hun toepassing tijdens de droge omstandigheden. **Schadebeeld en bestrijding.** Trips prikken de bladcellen aan die ze daarna leegzuigen. Hierdoor krijgt het gewas een zilverschijne door de weerkaatsing van het licht op de lege cellen. Zwarte puntjes die achterblijven zijn afkomstig van de uitwerpselen van trips. Voor de bestrijding moet je tijdig starten en het interval kort houden. Controleer voor de aanwezigheid steeds in de schacht van het preigewas. Tripsactiviteit kan worden voorspeld met een daggradenmodel. Voor bestrijding kan men een middel inzetten op basis van spinosad (Tracer), azadirachtine (Neemazal), of pyrethroiden zoals Patriot Protech, Karate Zeon of Decis. Let op, Vertimec heeft als insecticide geen toelating meer sinds 1 januari van dit jaar. Voeg aan Tracer steeds een lokmiddel zoals Biosweet (suiker) toe om de efficiëntie te verbeteren.

Mangaangebrek in prei

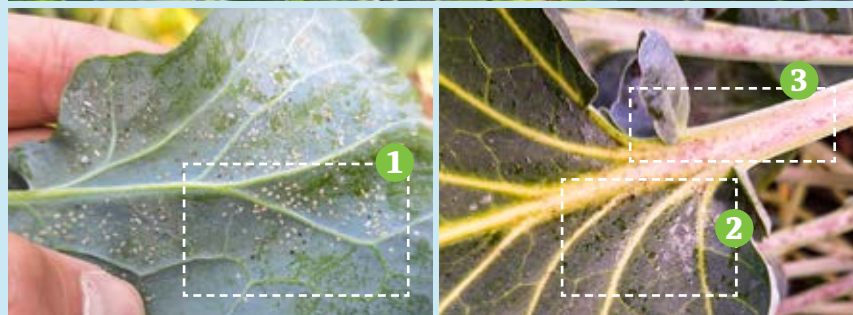
Mangaangebrek in prei leidt tot chlorose die overgaat in geelwitte vlekken die uiteindelijk leiden tot een groeiachterstand door het stilvallen van de ontwikkeling van bladgroen of chlorofyl. De symptomen treden eerst op in de jongste bladeren door de beperkte mobiliteit van mangaan in het gewas. Verwar deze symptomen niet met een bladziekte zoals papiervlekken. Als oplossing kan je een bladvoeding gebruiken op basis van mangaan zoals Actyvim Green Mn of Magneto Mn. Een voordeel van die eerste is de verbeterde oplosbaarheid in het tankvat. Je kunt deze bladvoedingen mengen met de gangbare fungicidebehandelingen. Mangaangebrek treedt vaak op bij een hoge bodem-pH. ■

Witte vlieg in spruitkool

Ook spruiten worden hier en daar al geoogst waar nodig. Ondanks de nodige insecticidenbehandelingen blijft witte vlieg aanwezig op het gewas. Al zien we lokaal zelfs op perceelniveau verschillen opduiken die in de eerste plaats gelinkt lijken te zijn aan de rassenkeuze. Op een perceel in Bertem zien we enerzijds dat getopte spruiten een stuk minder worden gearresteerd. Een van de redenen is dat het toegepaste product dieper in het gewas raakt en zo een betere bestrijding geeft. Zeker wanneer

we met een middel met contactwerking behandelen is het belangrijk om zo veel mogelijk witte vliegen te raken. We spreken hier van tabakswittevlieg, die verschilt van de kaswittevlieg doordat de vleugels verticaal langs het lichaam staan. Bij de kaswittevlieg staan ze horizontaal waardoor het raakvlak groter is. De tabaksvlieg is algemeen kleiner en daardoor ook moeilijker te raken. Mede daarom is de tabakswittevlieg beter bestand tegen insecticiden en dus moeilijker te bestrijden. ■

- 1 Enerzijds zien we de bruin-groene larvale stadia aanwezig op het blad, naast een witte adulte vlieg die steek- en zuigschade op het blad veroorzaakt. We zien ook zwarte lijkes (puntjes) die werden gearresteerd door nuttige insecten. Dit toont nogmaals het belang aan van het sparen van nuttige insecten door selectieve middelen. Doch door de zware vliegdruk kunnen de nuttige insecten het evenwicht niet in balans houden...
- 2 Witte vlieg scheidt net zoals bladluizen overtollige honingdauw af op de bladeren, wat ze zeer plakkerig maakt.
- 3 Honingdauw wordt uiteindelijk gearresteerd door secundaire belagers zoals de roetdauwschimmel die nadien zwarte vlekken op het gewas en de vruchten achterlaat.

Demo gerobotiseerde onkruidbeheersing op Werktuigendagen

Robotica en AI helpen onkruid bestrijden

Tijdens de Werktuigendagen in Oudenaarde kon je achter de stand van Inagro een live demonstratie volgen rond onkruidbeheersing. Doordat steeds meer herbiciden wegvallen, groeit de noodzaak naar efficiënte, duurzame alternatieven. Mechanische oplossingen en autonome machines kunnen daar eventueel een antwoord op bieden. Het spreekt dus voor zich dat de demo gerobotiseerde onkruidbeheersing kon rekenen op heel wat belangstelling van de aanwezigen.

Tom Dewanckele

Naast wiedegeen en schoffels kon je tijdens de demo onkruidbeheersing verschillende robots live aan het werk zien. Er werden schof-

felrobots, wiedrobots en precisiespuitmachines getoond. Een unieke inkijk in de nieuwste technologieën die vandaag al inzetbaar zijn op het veld.

Farmdroid zaait en wiedt volledig zelf

De eerste robot die werd gedemonstreerd, was de Farmdroid. Een volledig autonome machine die zowel kan zaaien als wieden. Elk zaadje wordt tijdens het zaaien gps-gelocaliseerd, zodat de machine later precies weet waar het wieden wel en niet moet plaatsvinden. De robot werkt volledig elektrisch op zonne-energie en kan tot 20 ha zelfstandig onderhouden. Bovendien kan je hem uitbreiden met een spuittoestel en kan hij schoffelelementen uitvoeren van 4 tot 12 rijen. De

machine is in drie- of vierwiel-uitvoering beschikbaar.

Schoffelen in de rij en precisiespuit

De Ullmanna-schoffelmachine met in-row-wieder werkt eveneens met artificiële intelligentie (AI). Camera's herkennen het centrum van het gewas en openen en sluiten de pneumatisch gestuurde messen automatisch, net voor en na de plant. Zo kan de robot efficiënt wieden, zelfs bij hogere plantdichtheid. De machine kan werken tot 6 km per uur, afhankelijk van de gewas-dichtheid. Dezelfde Ullmanna-camera-techniek wordt toegepast bij de Kult iScan die in Vlaanderen geïmporteerd wordt door Aerts Rapide. Hier worden de messen wel hydraulisch aangestuurd in plaats van pneumatisch. Beide modellen zijn momenteel beschikbaar voor suikerbieten, kolen, pompoenen, broccoli, venkel, selder en sla. De Ullmanna kan dankzij AI in één dag getraind worden voor nieuwe gewassen. De precisiespuitmachine Ara Eco-robotix wordt ook verdeeld via Aerts Rapide en is de laatste jaren al vrij goed doorgebroken. De spuitspuit richt zich volledig op het onkruid, met een nauwkeurigheid van 6 bij 6 cm. Daarmee kan tussen de 90 en 95% minder middelen worden gebruikt en dankzij de afscherming wordt drift met 90% teruggedrongen. De machine herkent onkruiden vanaf 2 mm en kan onder alle lichtomstandigheden werken. Naast de technologische ontwikkelingen blijft de wiedege en schoffelmaschine belangrijke basismachines. Met de Métis van Agrivaux en de Chopstar van het Oostenrijkse Einbock zagen we moderne schoffelmachines met verende tanden, sideshift-systemen en slimme klemmen. De TS-wiedege van Treffler, een concept dat al twintig jaar bestaat, toont hoe traditionele mechanische oplossingen evolueren. Met instelbare veerdruk, verschillende tandopties en aanpasbaar frame kan de

machine kleine of grotere onkruiden effectief verwijderen zonder de gewassen te beschadigen. APV-Kruse kwam ook aan bod met de VS600-wiedege met dubbele veren die van lichte tot zware druk kunnen schakelen. Deze mechanische oplossingen blijven cruciaal, vooral bij ruggenteelten of jonge gewassen.

Robots in uitdagende teelten

Voor nauwkeurig werk in rijen met hoge dichtheid, zoals wortelen, uien en witloof, werden de laserrobots Escarda van Homburg en Tor van Trabotyx gedemonstreerd. Beide robots zijn volledig elektrisch en autonoom, met volle batterijpacks en zonnepanelen kan Tor tot 24 uur werken. Escarda herkent onkruiden vanaf 2 mm en mikte met laserstralen op het groeipunt. De regen en vrij grote onkruiden tijdens de demonstratie leidden tot minder goeie omstandigheden, maar de robots gewoon aan het werk zien, blijft sowieso op zich al spectaculair. De Odd-bot Maverick tot slot werkt mechanisch, trekt twee onkruiden per arm per seconde en kan uitbreiden met een derde arm voor nauwere rijen.

Innovatie en toekomst

De demonstratie in Oudenaarde liet zien hoe robotica en AI precisielandbouw vooruithelpen. Autonome robots zoals Farmdroid, Tor Trabotyx en Odd-bot Maverick verhogen de efficiëntie, minimaliseren chemiegebruik en maken nieuwe toepassingen in uitdagende teelten mogelijk. Tegelijkertijd blijft mechanische schoffeltechniek essentieel, vooral in situaties waar we robotica nog niet kunnen inzetten. Het beeld is duidelijk: de toekomst van onkruidbestrijding combineert traditionele kennis en mechanische oplossingen met high-tech innovatie. Wat gisteren nog ondenkbaar leek, is vandaag zichtbaar op het veld en het zal in de komende jaren nog verder evolueren. ■

Farmdroid heeft een werkbreedte van 3 meter en een capaciteit tot 20 ha. Door het lage gewicht kan de machine sneller op het land.

De Ullmanna-schoffelmachine met in-row-wieder is door AI-training te gebruiken in verschillende groeistadia van het gewas.

De Odd-bot kent door AI het verschil tussen gewas en onkruid. Met mechanische grijpparmen verwijdert hij het onkruid met wortel.

De APV-Kruse VS600-wiedege is een opvouwbare wiedege van 6 meter breed met dubbele veren en hydraulisch verstelbare tanddruk.

Met een elektrisch aangedreven voedermengwagen, uitgerust met een inline NIR-analysetoestel had Farasin de meest futuristische voedermengwagen.

Voedermengwagens vergeleken op de Werktuigendagen

Weinig machines passen zo goed in de definitie van 'mechanisatie op erfniveau' als voedermengwagens. Tijdens de Werktuigendagen werden elf voedermengwagens netjes op een rij gezet en met elkaar vergeleken.

Ivan De Clercq

Het was een stevige boterham die de voedermengwagens elk om beurt voor de kiezen kregen. Eerst mochten ze een klein pak stro naar binnen werken. Hierna volgde een ronde baal lang (niet gesneden) droog gras. Met een drogestofpercentage van 70% was het gras erg hooiachtig. Meer dan één voedermengwagen beet daar spreekwoordelijk tijdelijk de freestanden op stuk. Daarna werd bijgevuld met silogras tot 1100 kg. Hierna ging ook nog mais in de voedermengwagens om tot een gewicht van 3000 kg product te komen. Bezoekers konden het laden/opfrezen van de verschillende voermengwagens vergelijken. Van op de bezoekersstelling die naast de voeder-

mengwagens was geplaatst, konden geïnteresseerden ook het mengen zelf vergelijken. Tot slot loste de voedermengwagen een kleine strook voeder, waarna het resultaat kon worden vergeleken.

Verschillen

De organisatoren hadden voorafgaand een schudproef uitgevoerd op het eindresultaat van elke menger. Bij zo'n schudproef wordt met een schudbox (bestaande uit op elkaar gestapelde zeven met verschillende poriegroottes) bekeken hoe effectief en homogeen de ingrediënten met een verschillende deeltjesgrootte gemengd zijn. Hoewel de voedermengwagens in de demo de

voorbij decennia hun deugdelijkheid bewezen hebben, vielen er toch verschillen in menging te noteren. Aangezien een demo geen wetenschappelijk onderzoek is, is het moeilijk om hier harde conclusies uit te trekken. Bovendien is het resultaat ook afhankelijk van de bediener van de voermengwagen en de mengtijd. Langer of net minder lang mengen, kan het eindresultaat flink beïnvloeden.

Zelfrijders en de rest

Opvallend maar te verwachten in de demo was het grote overwicht van de verticale vijzels. De horizontale vijzels en peddelmengers lijken bij de meeste constructeurs uit de gratie te zijn gevallen. De meeste constructeurs kozen ervoor om met een zelfrijdende voedermengwagen aan de demo deel te nemen. Devos Agri was een van de uitzonderingen met een getrokken voedermengwagen. Met een capaciteit van 18 m³ hoefde deze zeker niet onder

te doen voor de zelfrijders. Van de Walle Constructie demonstreerde het kleinste model met een gedragen voedermengbak met geïntegreerde kuilhopper voor de verreicher met een capaciteit van 3 m³. Ook deze mengbak had trouwens twee verticale vijzels om tot het beste resultaat te komen.

Kuipgrootte

De grootte van de voerkuip lijkt een van de makkelijkst te vergelijken criteria, maar ook daarbij is het opletten. Er is de capaciteit van de kuip uitgedrukt in kubieke meters, maar sommigen trekken daar het volume van de vijzel van af en/of de marge om niet te morsen tijdens het mengen om zo tot een benutbaar volume te komen. De titel voor langste voedermengwagen in de demo was de Kuhn SPW Power 22,2, een zelfrijder met twee verticale vijzels en een kuip van 22 m³. Door de vierwielsturing valt de wendbaarheid mee. Hij heeft een draaicirkel van 7,5 meter.

Elektrische aandrijving

De absolute primeur in de voedermengwagendemo was de volledig elektrisch aangedreven zelfrijder van Faresin. Het gaat om een voedermengwagen van Italiaanse makelij, die tijdens de Werktuigendagen voor het eerst in ons land te bewonderen viel. De Leader PF Full Electric beschikt over een LFP-batterij van 210 Ah en 91,3 kW/h. Bij een aansluiting van 22 kW en 16 A laadt de machine op in 10 uur; bij 50 kW is dit 2,5 uur. De gedemonstreerde wagen had een capaciteit van 14 m³ met één verticale vijzel. De batterij is volgens de constructeur goed voor 2,5 uur autonomie of vier voederbeurten. De batterij zou 2000 laadcyclussen moeten meegaan. De elektrische voermengwagen heeft als voordeel dat hij stiller - en op het vlak van energie - milieuvriendelijker is dan een traditionele voermengwagen. Voor boeren met veel zonnepanelen kan dat aantrekkelijk zijn. De kostprijs voor de

wagen ligt ongeveer een derde hoger. Een hogere kans op een hogere VLIF-tussenkomst zou dit echter kunnen compenseren. Wereldwijd zijn er momenteel een 25-tal exemplaren verkocht. De markt is dus nog in ontwikkeling.

Onmiddellijke analyse

Misschien even opzienbarend als de volledig elektrische aandrijving bij Faresin is de optie voor een apparaat dat een inline NIR-analyse-uitvoert. Dit toestel is makkelijk monteerbaar op de voedermengwagen en geeft niet alleen tijdens het mengen informatie over de voederwaarde van het rantsoen (eiwit, suiker, snijlengte), maar geeft ook een waarde voor de homogeniteit van het mengsel. Op die manier kan het toestel aangeven wanneer het rantsoen goed gemengd is en klaar om aan de dieren te verstrekken. Met een kostprijs van ongeveer 20.000 euro is de investering evenwel niet min. ■

- 1 De verticale mengbak van Van de Walle Constructie heeft een capaciteit van 3 m³. Optioneel kan er een weegstelsel geïntegreerd worden en uitdraaien kan zowel links als rechts.
- 2 De Trioliet Triotrac L2 stal de show met een in hoogte verstelbare cabine. Het snijd-laadsysteem laat een strak snijvlak achter.
- 3 De Kuhn SPW Power viel op door zijn lengte, maar heeft door de vierwielsturing een korte draaicirkel. De laadfrees past de maalsnelheid aan aan de weerstand.
- 4 De Storti Dobermann beschikt over 260 pk en kan frezen tot op een hoogte van 5,6 meter. De frees kan in twee richtingen draaien. De opvoerband werkt onafhankelijk van de frees en mengkuip. Dat laat toe om bijvoorbeeld voederbieten en aardappelen te frezen zonder te laden.

Laat de zon stralen met Linea Trovata

Bij Linea Trovata geloven ze in de kracht van landbouwers om de weg te wijzen naar een duurzamer en slimmer energiesysteem. Ze realiseren rendabele oplossingen die niet alleen jouw bedrijf sterker maken, maar ook bijdragen aan een toekomst waarin hernieuwbare energie en biodiversiteit centraal staan.

Tom Dewanckele

Linea Trovata biedt maatwerkoplossingen voor de landbouwsector die perfect aansluiten bij de unieke eisen van elke klant. Ze combineren energietechnieken op basis van jouw specifieke situatie en bieden gratis, correct advies over de complexe wetgeving. Het einddoel is eerlijke, lagere en stabiele energieprijzen, zonder onbalanskosten, zodat samen het hoogste rendement kan worden behaald.

Focus van de landbouwer van morgen

De landbouwer is vaak een grootverbruiker. De sterk wijzigende energiemarkt vraagt op elk landbouwbedrijf een goed energiemanagementsysteem. Dat wil zeggen: gebruikmaken van totaaloplossingen. Goedkope productie met zonnepanelen is daarvoor de perfecte start, maar vraagt

tegenwoordig om een combinatie met batterijen en slimme algoritmes. Linea Trovata ondersteunt haar klanten van A tot Z. Ze starten elk overleg met informatie over hoe de energiemarkt en energiecontracten in elkaar steken om uiteindelijk te komen tot een technisch ontwerp op maat. Met hun slimme sturingen maken ze, rekening houdend met het verbruik, de optimale combinatie op maat van elke landbouwer. Hierbij worden controllers geïnstalleerd om de nodige metingen te doen en zo tot een goed geheel van zonnepanelen, batterijen, laadpalen en warmtepompen te komen. Batterijen worden steeds goedkoper en de terugverdientijd wordt korter. Voor landbouwers die écht willen besparen en zelfs verdienen op hun energieproductie, is het aanschaffen van een batterij een voor de hand liggende keuze. ■

© TOM DEWANCHELE

Voorbeelden van installaties

Linea Trovata biedt in samenwerking met Boerenbond al vijf jaar een ledenvoordeel aan en installeerde reeds bij verschillende landbouwers batterijen. Bij Marvaco in Aarsele, een prachtig familiebedrijf met een varkens- en kippenkwekerij, eigen mestverwerking, productie van veevoeders en stockage van grondstoffen, focussen ze net als Linea Trovata op de lange termijn. Marvaco verlaagt haar energiekosten door meer dan 1000 kWp zonnepanelen te combineren met slimme totaalsturing en batterijen van ongeveer 1,4 MWh. Bij fruitteeltbedrijf Halberry in Hoogstraten vulden ze hun zonnepaneelinstallatie aan met twee all-in-one Air cooled-batterijen van 215 kWh. De combinatie van batterijen en zonnepanelen die slim wordt aangestuurd door het Energy Management Systeem van Linea Trovata zorgt voor stabiliteit in eigen energieverbruik en energiekosten.

© LINEA TROVATA

Agenda

Activiteiten met een **blauwe titel** komen in aanmerking als bijscholing voor je fytolicensie. De meest actuele informatie vind je steeds op www.boerenbond.be/vorming

Alle provincies

Aanvullende opleiding fytolicensie: Correct werken met je veldspuit

Spreker: Thomas Lemmens

- 9 oktober, 20 uur
- Onlinevorming
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Aanvullende opleiding fytolicensie: Knolcyperusvrije percelen, een werk van lange adem

Spreker: Kristof Vrancken

- 14 oktober, 20 uur
- Onlinevorming
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Aanvullende opleiding fytolicensie: Jezelf beschermen als gebruiker van gewasbeschermingsmiddelen

Spreker: Ronny Ulenaers

- 14 oktober, 20 uur
- Onlinevorming
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Aanvullende opleiding fytolicensie: Onkruidbestrijding door de combinatie van chemie en techniek

Spreker: Danny Callens

- 16 oktober, 20 uur
- Onlinevorming
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Antwerpen

Infosessie verplichte e-facturatie

Spreker: David Deheyder

- 9 oktober, 20 uur
- Boerenbond, Geel
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Actualiteiten, pluimveeziekten, praktijkonderzoek en kennisuitwisseling

Sprekers: Johan Van Erum, Tom Van Hertem

- 9 oktober, 19.30 uur
- Boerenbond, Geel
- Janssens Kurt, kurt.janssens@boerenbond.be
Provinciale Vakgroep Pluimvee en Kleinvee Antwerpen - Brabant

Rondgang op proefcentrum, alternatieve substraten aardbei, biostimulanten aardbei, beloftevolle doordragers en junidragers

Sprekers: Peter Melis, Maarten Hofkens

- 10 oktober, 13 uur
- Proefcentrum Hoogstraten, Meerle
- Aardbeienkring Antwerpen
Antwerpen Aardbeientelers

Infosessie verplichte e-facturatie

Spreker: David Deheyder

- 13 oktober, 20 uur
- Proefstation voor de Groenteteelt vzw, Sint-Katelijne-Waver
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Infosessie verplichte e-facturatie

Spreker: David Deheyder

- 15 oktober, 20 uur
- Loeyackershof, Brecht
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Infovergadering ontwerp GRUP 'Mondingsgebied Grote Nete'

Spreker: Lien Vandebroeck

- 15 oktober, 20 uur
- Parochiezaal OLV Onbevlekt, Lier
Regioraad Mechelen

Oost-Vlaanderen

Actualiteiten in de (glas) tuinbouw

Spreker: Lien Tyvaert

- 15 oktober, 20 uur
- De Rode Poort, Melsele
Wase Tuindersgilde

West-Vlaanderen

Energie slim opslaan op het erf

Spreker: Maarten Van Den Broek

- 17 oktober, 13.30 uur
- Vanbelle - Malfait, Ardooie
- Dezelfde sessie kan zowel op 13u30 als op 16u30 gevolgd worden, alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Limburg

Hoe ziet het GRUP Herkenrodebossen eruit?

Spreker: Heidi Pinxten

- 15 oktober, 20 uur
- Zaal Steborg, Stevoort
Bedrijfs-gilde Halzoni

fytoLicentie

Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fytolicensie.

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Medegefinancierd door de Europese Unie

AGRI TECHNICA ®
THE WORLD'S NO. 1

9 - 15
NOVEMBER
HANNOVER
DUITSLAND

20
25

's Werelds toonaangevende vakbeurs voor landbouwmachines

touch smart efficiency

#agritechnica
agritechnica.com

INCLUDING SYSTEMS COMPONENTS

MADE BY

Parlementsleden bezoeken Turnhouts Vennengebied

ONTMOETING Op vrijdag 19 september bezocht een grote delegatie volksvertegenwoordigers van de commissie Landbouw en Leefomgeving het Turnhouts Vennengebied. Door de gevoelige natuur (vennen) werd dit een maatwerkgebied in het stikstofdecreet, met verregaande gevolgen voor de lokale landbouw. Naast de sectorale stikstofreducties moet in dit gebied tegen 2030 nog eens extra 100 ton stikstof worden gereduceerd en 200 ton op lange termijn. Om dit te realiseren worden er diverse maatregelen genomen en processen opgestart.

In het flankerend beleid voert de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) gesprekken met landbouwers die willen stoppen op basis van een 'oranje bedrijf' en de stopzettingsregeling van varkensbedrijven. In totaal zijn drie bedrijven ingegaan op de regeling om te stoppen en lopen er nog gesprekken

met zeventien andere bedrijven. Dit zou een maximale totale stikstofreductie van 70 ton kunnen betekenen. Maar de vraag is: waar ligt de eindmeet? Uit onderzoek van VITO blijkt dat de stikstofdepositie niet onder de beoogde 6 kg N/ha komt, zelfs niet als je alle veeteeltbedrijven, industrie, transport én woningen uit de regio weg zou halen. De buitenlandse depositie alleen al bedraagt immers meer dan 10 kg/ha. Daarom maakten we met Boerenbond onze bezorgdheden heel duidelijk aan de aanwezige parlementsleden:

- Je kan geen landbouwbedrijven blijven opofferen voor Europese doelstellingen die onhaalbaar blijken;
- Eerst haalbare doelstellingen formuleren;
- Intussen stoppen met onherstelbare schade aan landbouwbedrijven aan te

richten;

- En dringend de omslag maken naar een emissiereductiemodel, in plaats van te blijven vasthouden aan een onbetrouwbaar rekenkundig depositiemodel waarvan de doelen telkens verschuiven.

Om bovenstaande redenen startte Boerenbond een procedure op voor het Grondwettelijk Hof. Om de belangen van de landbouwers in dit gebied nog beter te verdedigen heeft de nieuwe vzw Boerenbond regio Turnhout deze procedure uiteraard mee ondertekend. In de namiddag brachten de parlementsleden nog een bezoek aan twee getroffen landbouwbedrijven waar pijnlijk duidelijk werd wat de gevolgen zijn voor de vergunningverlening van een van de jonge bedrijfsleiders. ■

Koen Lommelen, provinciaal secretaris
koen.lommelen@boerenbond.be

© FOTOS: KOEN LOMMELEN

Een delegatie van volksvertegenwoordigers bezoekt het Turnhouts Vennengebied om de impact van het stikstofdecreet op lokale landbouw te begrijpen. Boerenbond benadrukte dat onhaalbare doelstellingen schade veroorzaken en vraagt om realistische maatregelen.

Vakgroep Tuinbouw Limburg vergadert op verplaatsing

BOERENBONDSTRUCTUREN Het wordt voor de vakgroep Tuinbouw in Limburg een traditie om een keer per jaar op verplaatsing te vergaderen. Dit jaar waren we te gast bij bestuurslid Roel Grommen in Vliermaal. Ongeveer 20 jaar geleden nam Roel het ouderlijk bedrijf over. Wat toen een gemengd bedrijf met varkens, koeien, akkerbouw en in mindere mate fruitteelt was, werd ondertussen omgevormd tot een gespecialiseerd fruitbedrijf met aardbeien, zachtfruit en peren. De oude koeienstal is omgebouwd tot een grotere loods met huisvesting voor de seizoenarbeiders. In de verschillende zachtfruitteelten komt er immers veel handenarbeid aan te pas. De seizoenarbeiders zijn dus zeker een onmisbare schakel op het bedrijf. Ze plukken en verzorgen de aardbeien en frambozen met veel zorg.

Aandacht voor de aardbeienteelt

Roel dompelde de vakgroep onder in de aardbeienteelt. Op het bedrijf was de diversiteit binnen de aardbeiensector ook snel zichtbaar. Ze telen er een mix van rassen, zowel doordragers als junidragers. Roel test ook nieuwe rassen om te zien hoe deze presteren. Naast de diversiteit in rassen is er ook een verscheidenheid in teeltsystemen, zo zijn er onder meer wandelkappen en kleine regenkapjes. Roel leidde ons ook rond langs het trayveld waar hij zelf de opkweek doet van het plantmateriaal voor het volgende teeltjaar. Het opvangen regenwater van de kappen wordt verzameld in een groot regenwaterbassin. Met dit water wordt het voedingswater van de aardbeien en de frambozen aangemaakt. De droogte was hier ook duidelijk merkbaar, want het waterniveau in de

De vakgroep Tuinbouw in Limburg was te gast bij Eggertingen Fruit in Vliermaal. Via een rondleiding leerden de vakgroepleden bij over de aardbeien- en frambozenteelt.

bassins was laag na een lange periode zonder regen. De rondleiding door het bedrijf bracht ons ook bij de frambozen. We zagen er verschillende rassen. Enkele vakgroepleden voerden vakkundig een smaaktest uit. Na de rondleiding aten we samen broodjes om vervolgens te

vergaderen. De vakgroepleden waren allen onder de indruk van het mooie bedrijf van Roel en gaven aan dat de vergaderlocatie zeker voor herhaling vatbaar is. Bedankt Roel voor de interessante rondleiding! ■

Karliën Van den Broeck, sectorconsulent
karlien.van.den.broeck@boerenbond.be

Boerenbond overlegt met overheid over GRUP Westrode

RUIMTELIJKE ORDENING De Vlaamse regering ontwikkelt een nieuw gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) voor 'Westrode Morgen', gelegen ten oosten van de A12 in Meise. Het gebied dat momenteel als industriegebied bestemd is, beslaat 80 ha waarvan 18 ha effectief als zodanig door Haviland zal worden ontwikkeld. Het resterende openruimtegebied, dat de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) van Haviland gekocht heeft, zal een zachte bestemming krijgen: 15 ha zou agrarisch gebied worden en 45 ha zou de bestemming gemengd groen of natuur.

De bedrijfsgilde van Meise en Boerenbond hadden eind september een overleg met verschillende overheidsinstanties om de belangen van lokale landbouwers te behartigen na de indiening van een visie-nota aan het college voor burgemeester en schepenen van Meise waarin ze hun bezorgdheden uitten. De betrokken instanties in het overleg waren onder meer VLM, Departement Omgeving, Agentschap Landbouw en Zeevisserij, gemeente Meise, de bedrijfsgilde van Meise en Boerenbond én het ontwerp bureau.

GRUP houdt geen rekening met huidig ruimtegebruik

Grondgebonden landbouw, een duurzame landbouwmethode waarbij productie direct verbonden is met lokaal beschikbare gronden, bevordert zowel ecologische als economische stabiliteit binnen de landbouwgemeenschap. Het huidige ontwerpplan van het GRUP voor Westrode dreigt de uitvoerbaarheid van deze praktijken echter aanzienlijk te beperken.

Van de huidige 60 ha, die als industriegebied zijn bestemd maar momenteel een landbouwgebruik kennen, zal volgens het huidige plan slechts 15 ha een officiële agrarische bestemming krijgen. Dit vormt een aanzienlijke bedreiging voor de vitaliteit van lokale landbouwbedrijven. De her-

GRUP Westrode Morgen vormt een aanzienlijke bedreiging voor de vitaliteit van lokale landbouwbedrijven, vindt de bedrijfsgilde van Meise.

bestemming houdt namelijk geen rekening met de huidige gebruiksrealiteit. Dit belemmert de continuïteit van ondernemingen die afhankelijk zijn van voldoende landbouwgrond en bovendien legt de toekomstige bestemming natuur een extra druk op landbouwbedrijven in de buurt.

Bezorgdheden over landgebruik

Tijdens een recent overleg met de betrokken overheidsinstanties hebben Boerenbond en de bedrijfsgilde van Meise belangrijke discussiepunten naar voren gebracht met betrekking tot het GRUP voor Westrode. De primaire zorg betreft het zogenaamde 'wastine' landschap, dat op termijn zijn landbouwkundige meerwaarde dreigt te verliezen. Dit zou een extra druk kunnen uitoefenen op nabijgelegen landbouwbedrijven.

Boerenbond en de bedrijfsgilde dringen erop aan dat overheidsinstanties deze zorg serieus nemen en opnemen in het besluitvormingsproces tijdens de plenaire vergadering. Deze vergadering is cruciaal, aangezien hier het GRUP voorlopig vastgesteld zal worden alvorens het plan in openbaar onderzoek gaat.

Het behoud van landbouwgrond is essentieel voor de continuïteit en economische stabiliteit van de lokale agrarische gemeenschap. Daarom is het van groot belang dat deze zorgen worden gehoord en meegenomen in verdere discussies.

Verder verloop

Het openbaar onderzoek is gepland voor dit jaar. In de komende weken zullen er ontwikkelingen zijn in dit dossier. Er zal nauwlettend in de gaten worden gehouden of de door de landbouwers geuite bezorgdheden daadwerkelijk in het verdere proces worden meegenomen. De bedrijfsgilde van Meise en Boerenbond zullen het dossier van dichtbij blijven volgen. ■

Lukas Cuyle, regioconsulent
lukas.cuyle@boerenbond.be

Het behoud van landbouwgrond is essentieel voor de continuïteit van de lokale landbouwers.

Toekomstgerichte landbouw in Oost-Vlaanderen

VISIE 2035 Recent heeft de provincie Oost-Vlaanderen haar visie gepresenteerd voor een toekomstgerichte landbouw. Dit beleidsplan richt zich op duurzaamheid, innovatie, samenwerking en maatschappelijke betrokkenheid en bestaat uit vier pijlers.

1. Vitaal en economisch duurzaam

Oost-Vlaanderen streeft naar een landbouw die ecologisch verantwoord is en tegelijkertijd economisch rendabel blijft. Met richtlijnen voor energiebesparing, waterbeheer en biodiversiteit worden er concrete stappen gezet om de ecologische voetafdruk te verkleinen. Ook de samenwerking, zowel binnen als buiten het agrobusinesscomplex, is belangrijk om kosten te drukken en de positie van de boeren in de keten te versterken.

2. Circulair, natuurinclusief en klimaatadaptief

Een gezonde bodem vormt de basis voor betere gewasgroei, efficiënt nutriëntengebruik, meer biodiversiteit en minder erosie. Duurzaam waterbeheer richt zich op efficiënt hergebruik op de hoeve en slim vasthouden van water op akkers en weiden. Landbouw speelt een rol in de energietransitie door hernieuwbare energieproductie te combineren met energiebesparing. Circulaire modellen minimaliseren externe inputs en bevorderen lokaal hergebruik.

3. Ruimtelijk goed georganiseerd

Oost-Vlaanderen wil agrarische gebieden optimaal benutten voor land- en tuinbouwactiviteiten en hoeves herontwikkelen om startende boeren meer kansen te bieden. Efficiënt grondgebruik moet de landbouwstructuur verbeteren en ecosysteemdiensten optimaliseren. Publieke gronden zijn een belangrijke potentiële hefboom om landbouwbeleid en duurzame voedselproductie verder te ondersteunen en een gedragen openruimtebeleid te voeren.

4. Maatschappelijk gewaardeerd

De vierde pijler richt zich op de maatschappelijke rol van landbouw. Samenwerking is essentieel in het plan. Door partnerschappen te stimuleren wordt er niet alleen gezorgd voor sterke lokale economieën maar ook voor sociale cohesie. Door educatieve initiatieven wordt het belang van landbouw voor voeding, natuurbeheer en klimaatoplossingen onderstreept. Openbedrijvendagen en schoolprojecten bevorderen wederzijds begrip tussen boeren en burgers.

Met 17 speerpunten en vier pijlers zet Oost-Vlaanderen een duidelijke koers uit voor een toekomstgerichte landbouwsector. Meer weten? Scan de QR-code. ■

Maarten Stuer, provinciaal secretaris
maarten.stuer@boerenbond.be

Hoeve- en streekproductenmarkt verhuist

PROMOTIE Op zondag 12 oktober strijkt de hoeve- en streekproductenmarkt neer op een nieuwe locatie: de hal van wijndomein De Veensche Glorie, gelegen aan Tervenen 45a in Ertvelde. De markt is een ideale gelegenheid voor liefhebbers van authentieke en lokale producten om nieuwe smaken en producenten te ontdekken. De keuze voor wijndomein De Veensche Glorie onderstreept de nadruk op kwaliteit en authenticiteit. Dit domein biedt een sfeervolle omgeving waarin bezoekers kunnen genieten van diverse proeverijen. De gastvrije setting maakt het eenvoudig om in gesprek te gaan met de lokale producenten die hun passie voor ambachtelijke producten graag delen.

Nieuwe producenten en proeverijen

Dit jaar staan er tal van nieuwe producenten op de markt, wat betekent dat er veel te ontdekken valt. Zo krijgen het Scharrelhof uit Maldegem, de Geitjeshoeve uit Knesselare en likeuren van stokerij Borrel een plaatsje naast bekende producenten. Bezoekers kunnen zich verheugen op gevarieerde proeverijen en inspiratie voor veelzijdige en lokale eindejaarscadeautjes. De markt wordt georganiseerd door MMM...eetjesland, dat zich inzet voor de promotie van streekproducten en het versterken van de band tussen producenten en consumenten.

Praktisch

De hoeve- en streekproductenmarkt is de hele dag te bezoeken. De toegang is gratis. Meer info via www.mmm-eetjesland.be. ■

Eddy Matthys-De Zutter, consultant Landelijke Gilden
eddy.matthys.dezutter@landelijkegilden.be

Boercamp = bootcamp op de boerderij

DAGUITSTAP Net voor we terug richting herfsttemperaturen gaan, organiseerde Groene Kring West-Vlaanderen in september haar jaarlijkse vrouwenactiviteit. Samen met Tine Oyaert organiseerden we op drie melkveebedrijven een sportieve sessie met conditie-, cardio- en kracht oefeningen. In Veurne, Moorslede en Zedelgem brachten we 22 sportieve dames samen. Van harte bedankt aan de families Dezeure-Oyaert, Wallays-Verhaeghe en Pante-Wybo om hun bedrijf ter beschikking te stellen. We maakten dan ook goed gebruik van de accommodatie. Zo deden we de 'wall-sit' tegen de silomuur, oefeningen op strobalen, liepen we toertjes rond de stal ... Het waren telkens hele leuke sessies. De buikspieren werden niet alleen ingezet tijdens de oefeningen maar ook tussenin wanneer er heel wat werd afgelachen. Een geslaagde editie! ■

Astrid Deneire, Groene Kring
astrid.deneire@groenekring.be

Perspulp Iscal Fontenoy onder de loep genomen

SUIKERBIETCAMPAGNE Perspulp is een zeer interessant nevenproduct van de teelt van suikerbieten, dat goed past in rantsoenen voor melkvee en vleesvee en in goed circulair werken. Het zorgt voor een lage *carbon footprint* van de Belgische veehouderij. Maar een deeltje van de perspulp blijkt niet van de juiste kwaliteit te zijn. Laat ons duidelijk zijn, veruit de meeste perspulp die Iscal Sugar/Fontenoy levert bij veehouders is van uitstekende kwaliteit, maar soms niet. Het drogestofgehalte is te laag, er zijn afwijkende waarden van azijnzuur en melkzuur en de pulp verzeept. Sectorvakgroep Melkvee kaartte dit probleem al meerdere keren aan, samen met telersvereniging Coco-Vlaanderen. In de suikerfabriek zijn een aantal aanpassingen gedaan aan de afkoelen transportband van de pulp. De fabriek zelf test de kwaliteit van de perspulp elke 4 uur en de controle vanuit de bietenplanters doet dit ook nog eens tussenin. Perspulp bij Iscal Sugar Fontenoy zou 23-24% droge stof moeten halen. Afwijkende pulp leiden ze af richting biogasinstallatie. Dit jaar zijn er nog extra maatregelen geïmplementeerd om vrachtwagens

te reinigen tussen het lossen van bieten en laden van perspulp. Voor de veehouders geldt ook dat perspulp best nog een dag openligt om warmte te verliezen en dat de kuil bij voorkeur niet hoger dan 160 cm is. Maar toch kan het fout gaan. Misschien al bij het lossen, misschien ontdek je het pas tien maanden later bij het uitkuilen. Hiervoor is een procedure afgesproken. Contacteer je landbouwkundige van Iscal Sugar. Download het klachtenformulier van het plantersportaal en vul dit samen zo nauwkeurig mogelijk in, vul zeker je contactgegevens zeer correct in. Neem een staal van ongeveer een 0,5 kg. De landbouwkundige moet dit zo snel mogelijk naar de suikerfabriek brengen. Het labo meet dan de droge stof, pH of zuurtegraad, azijnzuur- en melkzuurgehalte en bezorgt je de resultaten met referentiewaarden. Net voor de nieuwe campagne wordt in een overleg de gemelde probleempulp besproken en meestal gecompenseerd in een aantal gratis vrachten nieuwe pulp in het volgende seizoen. ■

Jan Halewyck, sectorconsulent
jan.halewyck@boerenbond.be

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop
en te koop gevraagd:
T. 0475 555 834

1038

Vershillende

Te koop:
vele gebruikte onderdelen van:
• **Kuhn:** maaiers, harken
en schudders
• **DF:** schudders en harken
• **Lely:** schudders
• **Vicon:** maaiers
T. 0471 203 040

1055

Rollend materiaal

Gezocht:
verreiker - kniklader minikraan,
merk geen belang,
mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

1072

Tractoren

Gezocht:
Tractor klein - groot - smalspoor,
merk gn belang,
mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

1073

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
oude vrachtwagens, tractoren,
grondverzetmachines,
electro groepen,
bestel- en personenwagens,
4x4, bussen enz.
T. 0475 731 859 ook WE

1075

Varkens

Gezocht: **NER-Dv** T. 0492 031 894

1076

**Heeft u
vastgoed te koop?
Adverteer bij ons!
Bel 016 28 63 33**

VERVANGERS MET KENNIS VAN ZAKEN

Slechts één telefoontje
en we komen eraan.

Ontdek ons aanbod op
WERKERS.BE

BIGGEN- EN VARKENSHANDEL

BVBA Dewyse & Co.

📍 Molenweg 6 • 8650 Klerken
☎ 0495-24 88 11 (Jo)
✉ jo@varkensdewyse.be
🏠 www.varkensdewyse.be

13776363/103604

TS **HEUSDENS Schäffer** schaffer.be
011 68 38 99 SCAN MIJ!

**ONTWORPEN VOOR
ULTIEM COMFORT**

**TEST MIJ!
GRATIS
demo**

Schaffer 4670 T-3

TE KOOP

AANDELEN AGROVENNOOTSCHAP

27,5 ha landbouw- & weide-
gronden in Vlaanderen &
Wallonië:

- **8,5 ha** aaneengesloten landbouwgrond
in **Havelange** (Miécret), Prov. Namen
- Overige gronden in **Zuid-Limburg**
(Haspengouw): Hoelbeek, Hees,
Rosmeer, Veldwezelt, Vlijtingen
Enkel ernstige biedingen worden in
overweging genomen.

agrovrancen@gmail.com

137577M 103660

NOTARIËLE AANKONDIGING?
mail naar info@mediaservice.be
of bel 016 28 63 33

WIJNBOUW BEURS 25 & 26 OKTOBER 2025

Unieke wijnbouwbeurs
in de Lage Landen

Voor professionals en
enthousiasten

Informatie • Techniekgig
Masterclass • Networking
Lekkere Vlaamse Wijn
Za 25/10/25 10u-18u
Zo 26/10/25 10u-17u

Waregem Expo, Zuiderlaan
26 Waregem 8790
www.waregemexpo.be

1375683M 103599

Wijnbouwbeurs Vi-Tec! '25 nog groter van opzet

Vi-Tec! opent opnieuw haar deuren op zaterdag 25 en zondag 26 oktober 2025 in Waregem Expo.

Professionele organisatie en groeiend aanbod

Meer dan 60 standhouders zijn ingeschreven, die samen het volledige spectrum bestrijken van materialen, producten en diensten voor wijnbouw en vinificatie.

Vi-Tec! is dé plek waar professionals en hobbyisten de nieuwste technieken, praktijken en toestellen kunnen ontdekken én masterclasses kunnen volgen van gerenommeerde experts. Naast het uitgebreide beursaanbod vormt de **Wine Bar**, met een selectie van Vlaamse wijnen, opnieuw een belangrijk ontmoetingspunt. De toegang is gratis, mits voorafgaand inschrijven via EventBrite.be - Vi-Tec! '25.

Wanneer: zaterdag 25 en zondag 26 oktober 2025

Waar: Waregem Expo – Zuiderlaan 26, 8790 Waregem

Openingsuren: zaterdag van 10:00 tot 18:00 uur, zondag van 10:00 tot 17:00 uur

1375683M 103599

Plaats uw zoekertje in *Boer&Tuinder*

VUL JE ZOEKERTJE ONLINE IN VIA MEDIASERVICE.BE/ZOEKERTJES !

of

VUL HIER UW ZOEKERTJE IN

Per vakje één letter, cijfer, teken of spatie. Invullen in hoofdletters a.u.b.

	Leden	Niet leden
1	VASTE PRIJS € 7,50	€ 10,-
2		
3		
4		
5		
6	€ 9,-	€ 12,-
7	€ 10,50	€ 14,-
8	€ 12,-	€ 16,-
9	€ 13,50	€ 18,-
10	€ 15,-	€ 20,-

GEWENSTE RUBRIEK

DIEREN

- stieren
- runderen
- varkens
- schapen
- geiten
- paarden
- struisvogels

MATERIEEL

- aanhangers
- voertuigen
- tractoren
- diversen rollend materieel
- melkinstallaties

ALLERLEI

- quota
- verschillende
- huwelijken
- te huur
- te koop gevraagd
- bloemen - planten
- serres

WERKAANBOD

- jobs

ONROERENDE GOEDEREN

- te koop / te huur gevraagd
- te koop / te huur
- weideseizoen

PERSOONLIJKE GEGEVENS

Firma: _____
Naam: _____
Straat: _____ Nr.: _____
Postcode: _____ Gemeente: _____
Tel.: _____ E-mail: _____
BTW: _____
Lidnr. Boerenbond: _____

VERSCIJNINGSDATA

Aantal inlassingen: _____
 wekelijks
 tweewekelijks

KOSTPRIJS

TUSSENTOTAAL ZOEKERTJE	=
☐ zoekertje met kader	+ € 2,50
☐ ik wil de reacties op mijn zoekertje laten toekomen bij Mediaservice	+ € 4,-
☐ stuur mij een bewijsnummer a.u.b.	+ € 2,-
TUSSENTOTAAL	=
☐ aantal inlassingen	x
	=
☐ ik wil een factuur (voor een bedrag kleiner dan € 25,-)	+ € 3,-
TOTAAL	=

STUREN NAAR

Minstens één week vóór verschijnen opsturen:

Mediaservice   Diestsevest 40, 3000 Leuven
Tel.: 016/28 63 33
info@mediaservice.be

- Via overschrijving op rekening **BE03 7364 0333 7784** op naam van Boerenbond vzw en met vermelding "Zoekertje Boer&Tuinder"
Ik stuur een kopie van bewijs van betaling mee. Zonder bewijs van betaling ontvang ik automatisch een factuur.

Handtekening: _____

Stopzetting van gereserveerde inlassingen dient schriftelijk gemeld te worden.

Advertenties voor de verkoop van honden en katten zijn onderworpen aan het KB van 27/04/2007 (verschenen in het Belgisch Staatsblad van 06/07/2007).

Hierdoor is het verboden voor particulieren om honden en katten, zowel gratis als tegen een prijs, te verhandelen zonder vergunning.

Advertenties onroerend goed: zie Vlaamse regelgeving publiek onroerend goed - www.ruimtelijkeordening.be of kader bij notariële verkopen.

Mediaservice behandelt uw gegevens met zorg. De gegevens die u opgeeft zullen ons in staat stellen om uw vraag te voldoen en u regelmatig op de hoogte te brengen van onze verschillende activiteiten. U beschikt op elk ogenblik over het recht tot inzage, wijziging of schrapping. Deze gegevens mogen zonder tegenbericht van u, doorgegeven worden aan derden. U kunt onze privacyverklaring te allen tijde raadplegen via onze website: www.mediaservice.be/privacy.

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur),
Tessa De Prins (woordvoerder),
Sandra Michiels (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Genez (redactiecoördinator),
Gerrit Budts, Ivan De Clercq, Arthur De Graef,
Tom Dewanckele en Sanne Nuyts (journalist),
Christel Vanhoof (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin
(vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 61 55

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons, Kathleen Peeters (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Loes Lysens, Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van *Boer&Tuinder* wordt gecontroleerd door CIM.
Gemiddelde oplage per nummer 14.419 ex.
Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit *Boer&Tuinder* is
steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig.
Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar
tijdschriften@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens
van je consultant, het startuur van
een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

Volg ons op Instagram,
@boerenbond.be

Sandra Michiels

hoofdredacteur Boer&Tuinder
sandra.michiels@boerenbond.be

**“Landbouw is misschien wel de
meest zichtbare sector die zich
continu heruitvindt.”**

© SHUTTERSTOCK.COM

Vele kleintjes maken een groot

In deze *Boer&Tuinder* gaat er heel wat aandacht naar demoprojecten. Dat toont nog maar eens aan hoe de landbouwsector misschien wel de meest zichtbare sector is die zich continu heruitvindt. Soms uit noodzaak door regelgeving of klimaatverandering, soms voortbouwend op ondernemers met nieuwe inzichten of technieken. Die vooruitgang biedt nieuwe mogelijkheden: precisielandbouw, sensoren en data-analyse geven boeren de kans om efficiënter te werken en duurzamer te produceren. Demoprojecten bieden de ruimte om die innovaties eerst te testen en te verfijnen. Zo worden boeren geholpen bij het maken van keuzes en kan het vertrouwen groeien om nieuwe stappen te zetten.

In deze editie draait het vooral om demoprojecten rond veeteelt en akkerbouw. We zouden er ei zo na de pluimveesector bij vergeten. Ook daar investeren bedrijven in moderne voederstrategieën, energiezuinige staltechnieken, energie-opslag en automatisering.

En dat terwijl het de tweede vrijdag van oktober Wereldeidag is! Zo klein als het is, ik eindig daarom graag met de schijnwerpers op het ei als symbool voor voedzame en betaalbare voeding. Want wat is er veelzijdiger dan een ei? Altijd weer lekker: gekookt, gebakken, als spiegelei of verwerkt in een lekkere quiche of taart.

Eet jij ook je eitje bij het ontbijt morgen? ■

Kevin Louette gebruikt graag de weeginstallatie voor zijn dieren

“Ik geef mezelf tien jaar om top te draaien”

Vleesvee houden doen je met het oog op de lange termijn. De lange tijd tussen een geslaagde inseminatie en de verkoop van een afgemest dier zorgt automatisch voor een trage evolutie. Ook vleesveehouder Kevin Louette uit het Limburgse Gingelom werkt met de lange termijn voor ogen, maar houdt focus. “Ik noem mezelf geen topbedrijf, maar ik wil er op termijn wel een worden.”

Ivan De Clercq

© FOTOS: MARCO MERTENS

De vleesveehouderij is een sector die leeft van de mensen met passie voor het beroep. Kevins vader Guido had een gemengd bedrijf met een gesloten zeugentak en een dertigtal zoogkoeien als neventak. Kevin werkte na zijn studies agro- en biotechnologie buitenshuis, onder meer als staalnemer voor industrieel afvalwater en als ploegbaas bij Maatwerkbedrijf De Ploeg. “Na mijn werkdag buitenshuis zat ik hele avonden nog in de stallen. Na een tijd begon dat te wringen en besefte ik dat ik ook overdag wilde doen wat ik graag deed: boeren.”

Groter is nodig

Alleen was verder doen in het witblauw niet evident. “Ik dacht na over uitbreiden in de varkens en bezocht ook kippenstallen. Maar mijn passie lag bij het witblauw ras. Mijn ouders raadden het mij af. Zelfs met afgeschreven stallen was het niet evident om er een inkomen uit te halen.”

Kevins besluit stond echter vast. In 2016 kwam er een nieuwe rundveestapel voor 90 dieren. Aangevuld met de akkerbouwtaak afkomstig van het ouderlijk bedrijf van echtgenote Hanne is het nu uitgebouwd tot een gemengd bedrijf met 120 runderen (waarvan 60 zoogkoeien), 390 vleesvarkens en akkerbouw.

De link met zijn werk buitenshuis in het sociaal werk werd niet helemaal doorgesnoeid. Bijna elke dag per week zijn er een of meerdere gasten in het kader van Groene Zorg aanwezig op het bedrijf. Kevin is zelfs bezig met het ombouwen van een lokaaltje om de zorggasten beter te kunnen ontvangen.

Hij beseft dat je als vleesveehouder voor jezelf de lat steeds hoger moet leggen. “Bij mijn vader gebeurde het dekken nog met stieren. Ik ben grotendeels overgeschakeld op kunstmatige inseminatie om genetisch sneller vooruitgang te boeken. Ik heb lange en grote dieren, maar ik wil meer vlees op de koeien. Voor ieder dier wil ik de ideale stier om tot een beter kalf te komen. Sinds ik werk met kunstmatige inseminatie is

dat proces versneld. Ik geef mezelf tien jaar om tot mijn ideale koe te komen en het management daarop af te stemmen.”

Kalf bij de koe

Die tussenkalftijd zou nog korter kunnen, ware het niet dat de kalveren vijf maanden blijven zuigen bij de moeder. “Mijn ervaring is dat kalveren die zuigen veel harder groeien dan kalveren die kunstmelk krijgen. Keerzijde is dat de eerste tocht van de koe later valt. De stal moet er ook op gebouwd zijn, wat hier het geval is.” De kalveren blijven dus bij de koe, maar kunnen in een voor hen toegankelijk hok kalverbrokken krijgen. “De moeder leert hen ook ruwvoeder opnemen. De speendip is veel minder. En los daarvan vind ik niets zo mooi als een weide met koeien en hun kalf erbij.”

“Je moet als vleesveehouder je management baseren op data.”

Meestal lukt het leren drinken van de kalveren probleemloos, al zijn er altijd uitzonderingen. In ieder geval is Kevin streng op biestopname bij geboorte. Elke eerste biest wordt met een refractometer op kwaliteit getest. Wanneer de biestkwaliteit onvoldoende is, wordt er kunstbiest (ECI) gegeven. Om het ideale afkalftijdstip niet te missen maakt Kevin gebruik van WiCow, een systeem dat gebruikmaakt van zogenaamde spinnenkopsensoren die detecteren wanneer het kalf klaar is voor afkalven en via de app signaal geven.

In de computer en op een groot blad tegen de muur houdt Kevin de belangrijkste gegevens bij waaronder tussenkalftijd, afstamming, haarkleed en zuiggedrag. “Je moet als vleesveehouder je management baseren op data. Ik zie mijn beesten doodgraag, maar als ze niet renderen voer ik ze af.” Een voedermengwagen en een weegin-

stallatie waren een van de eerste investeringen die Kevin deed bij de overname.

“Een weegschaal is nodig om te oordelen of je goed bezig bent. Ik weeg de vaarzen om te bepalen of ze geïnsemineerd kunnen worden. Ik weeg de dieren bij het begin van de afmest, dan na een maand, twee maanden en bij de verkoop.”

Dit jaar zitten er voor het eerst winterveldbonen in het rantsoen, afkomstig van eigen teelt. Op een oppervlakte van 3,3 ha haalde hij een opbrengst 5 ton per ha. Met een eiwitgehalte van 29% is hij best tevreden met het resultaat, al zijn meerdere seizoenen nodig om een goed oordeel te kunnen volgen.

Onzekerheid

Kevin is tevreden met de keuze om volledig voor het eigen bedrijf te gaan. Toch weegt de onzekerheid - zoals op elk veebedrijf - door. “Met corona, Oekraïne en blauwtong komen we uit een zware periode. De impact van het stikstofdossier is groot en onzeker. Er wordt ons verteld dat we moeten investeren om onze emissies te verlagen, maar we weten niet wat de toekomst brengt. De prijzen zijn nu goed, maar gaan ze ook zo blijven? Wat zal het effect zijn van het Mercosur-handelsakkoord? We weten het niet. Vooral familiale landbouwbedrijven hebben het niet makkelijk. Ze moeten even goed aan de regels voldoen als de grote, maar hebben minder middelen. Kleinere boeren worden bijna gedwongen om subsidie- en premiejager te worden. Eigenlijk is dat niet logisch.”

Als lid van de sectorvakgroep Vleesvee probeert hij de vinger aan de pols te houden van de thema's die op de sector afkomen. Daarnaast is hij ook lid van de Producentenorganisatie Vleesvee (POVV). “Vroeger stond de veehouder zwak in de prijsonderhandelingen omdat hij de recentste prijsevoluties niet kende. De POVV heeft dat veranderd. Als boeren samenwerken en elkaar op de hoogte houden, staan we sterker.” ■

Bernadette Jonckheere, pluimvee, akkerbouw en grove groenten

Mijn laatste dagboek

Ik heb het eens nagekeken: ik ben beginnen schrijven in 2001. Ik heb in oktober 2000 een groot hartinfarct (SCAD) gehad, en zoals bij iedere ernstige ziekte is het alsof de hemel op je hoofd valt. Ik had het lichamelijk en psychisch moeilijk om te herstellen en vond toen een uitlaatklep in het schrijven van het dagboek. Het gaf me wat moed om de schouders te rechte(n) en zo goed en zo kwaad mogelijk mijn leven weer verder te zetten ...

Als ik terugkijk naar mijn columns, dan zie ik in die voorbije 25 jaar een hele evolutie in de landbouw. Er kwamen steeds meer regels en wetten bij waaraan we moesten en moeten voldoen en de beloofde administratieve vereenvoudiging bleef uit!

Mijn vader vertelde vroeger soms over zijn vader.

Hij had hem nooit zien werken: alleen het werk regelen en commanderen, dat was wat hij deed. Mijn grootvader stond aan de kopakker met de handen in de zakken toe te zien of alles verliep zoals hij het wou.

Mijn vader heb ik uiteraard wel zien werken, maar alles

ging er toch nog veel gezapiger aan toe. Er waren wel drukke periodes, en hij deed ook nog meer fysieke arbeid maar de stress die onze generatie kende, was er toch niet. In de eetkamer stond een klein bureautje waar hij af en toe achter zat om de administratie in orde te brengen. Behalve de melkcontrole waarbij iemand melkstaaltjes kwam nemen van elke koe, heb ik van andere controles geen weet.

Bij ons (ondertussen gepensioneerd) was er al veel meer stress, veel meer administratie, wetten en regels en ook veel meer uren werken. In de afgelopen jaren werden de boeren door de media heel vaak in een slecht daglicht geplaatst. Al dan niet terecht. Onze fierheid over ons beroep tegenover de burger werd ons beetje bij beetje afgenomen. Dat heb ik altijd vreselijk gevonden. Je bent fier op je bedrijf, maar je durft er soms niet over vertellen tegen mensen die geen boerenroots hebben, uit schrik dat ze wat er in de media verteld wordt blindelings geloven.

De jonge generatie boeren heeft het helaas ook niet onder de markt. Ondertussen zijn de wetten en regels geëxplodeerd. De vrijheid van het beroep die onze ouders en grootouders kenden is tot een minimum herleid. Men is wel nog altijd vrij om te werken ... maar er wordt wel steeds over de schouder meegekeken vanuit Brussel of Europa. Vergunningen vernieuwen of aanvragen is een ware lijdensweg geworden en bovendien een financiële aderlating ... Ondernemen is de dag van vandaag geen lachertje, en al zeker niet voor de boeren!

Ik wil nog afsluiten met een spreuk (bedoeld voor de mannen in Brussel) die mijn broer fotografeerde bij een boer in Oostenrijk die ook aan de boerenprotesten had deelgenomen: 'Jullie zaaien niet, jullie oogsten niet, maar jullie weten alles beter!'. ■

Deze spreuk fotografeerde Bernadettes broer bij een collega-boer in Oostenrijk.

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouw- en milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zitdagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	14 okt	dinsdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver	22 okt	2e en 4e woensdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel	16 okt	donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	Boerenbond, Maal 1

Vlaams-Brabant

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen	13 okt	maandag (10.00-14.00)	016 28 61 61	Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven	14 okt	dinsdag (9.00-12.00)	016 28 61 61	Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel	22 okt	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	016 28 61 61	Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter	16 okt	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort	23 okt	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	SBB, Staatsbaan 106

Limburg

	na afspraak	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10	Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden	14 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree	22 okt	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Peerderbaan 21
Tongeren	16 okt	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Aniciuspark 16

Oost-Vlaanderen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst	21 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde	22 okt	tweewekelijks op woensdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem	23 okt	tweewekelijks op donderdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	K40, Kloosterstraat 40
Maldegem	21 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi	16 okt	donderdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem	16 okt	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren	22 okt	2e en 4e woensdag (13.00-16.00)	016 28 61 61	SBB, Gentseweg 188

West-Vlaanderen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide	13 okt	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	SBB, Kaaskerkestraat 100
Roeselare	14 okt	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80	Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Veurne	15 okt	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Loppem	14 okt	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Autobaan 6A
Gistel	14 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58	Vrijtijdscentrum Zomerloos, Sportstraat 1
Ieper	14 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem	15 okt	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt	16 okt	tweewekelijks op donderdag (8.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur
is gratis

**BOEREN
BOND**
adviseert

Omdat je vogel- en varkensgriep niet sterker wil maken

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

Grieprik voor varkens- en pluimveehouders

Als vogelgriep of varkensgriep in contact komt met menselijke griepvirussen, is er een risico dat er een nieuwe, gevaarlijke variant ontstaat. Daarom adviseert de Hoge Gezondheidsraad griepvaccinatie voor pluimvee- en varkenshouders.

Prof. Dr. Jeroen Dewulf,
veterinair epidemioloog (UGent):

“Griepvirussen kunnen zich met elkaar vermengen en een nieuw, gevaarlijker virus vormen. Door jezelf te vaccineren tegen seizoensgriep, verklein je dat risico aanzienlijk.”

Waarom is griepvaccinatie belangrijk voor varkens- en pluimveehouders?

Als jij besmet raakt met seizoensgriep en je dieren met een varkens- of vogelgriep, kan er een nieuw virus ontstaan dat schadelijker is voor mens en dier.

Hoe ontstaat zo'n virus?

Wanneer een mens of een dier op hetzelfde moment besmet raakt met de gewone seizoensgriep en met een dierlijk griepvirus, kunnen die twee griepvirussen zich vermengen. Varkens zijn bijzonder vatbaar voor dit proces. En vogelgriep zou zo bijvoorbeeld veel besmettelijker kunnen worden voor mensen.

Bescherm de grieprik mijn dieren?

Niet rechtstreeks. Maar door jezelf te beschermen tegen seizoensgriep, verminder je de kans dat je je dieren besmet met een menselijke variant. En zo verklein je het risico dat er op termijn een nieuwe griepvariant ontstaat die gevaarlijker kan zijn voor mensen of je dieren.

Zijn er nog voordelen?

Ja. Je verkleint de kans dat je ziek wordt door gewone griep en ziek uitvalt op je bedrijf.

Hoe laat ik me vaccineren?

Via je huisarts of apotheek. Het vaccin wordt grotendeels terugbetaald.

Wat kan ik nog doen om risico's te beperken?

Griepvaccinatie is één maatregel. Blijf ook de gezondheidszorg- en bioveiligheidsmaatregelen op je bedrijf goed toepassen.

Vaccineren? **Jij** weet waarom.

Meer info bij je huisarts of apotheek en op allesovervaccineren.be